

4. Lekcja czwarta

cztery *four*. czwarty *fourth*

**NAMES FOR PEOPLE.
ACCUSATIVE CASE OF NOUNS AND
ADJECTIVES (SINGULAR).
ACCUSATIVE OF VARIOUS PRONOMINAL
ADJECTIVES (SINGULAR).
MINI-LESSON: NOMINATIVE/ACCUSATIVE
PLURAL OF NOUNS AND ADJECTIVES**

strzelec *shooter*. Sagitarius. listopad *November*. w listopadzie. grudzień *December*. w grudniu

Konwersacje:

4.A. Coś takiego	159
<i>Bringing someone up to date on a mutual acquaintance.</i>	
4.B. Chcę kupić jakąś sukienkę.	169
<i>Clothes shopping.</i>	
4.C. Nie mam pojęcia	184
<i>Looking for a lost item.</i>	
4.D.1. Bandyta	195
<i>Dogs</i>	
4.D.2. Gilgamesz	196
<i>Cats</i>	
4.E. Nowe mieszkanie	205
<i>Describing one's new apartment.</i>	

ŁÓDŹ. The 3rd-largest Polish town as to population (slightly less than 750,000 inhabitants), Łódź is located in almost the exact center of Poland. Having lost its predominance in the textile industry, for which it was known in the 19th-early 20th centuries, Łódź remains an important educational, cultural, and light manufacturing center. Its main tourist attraction is its elegant shopping and bar-hopping district, lined up along its main street, ulica Piotrkowska (pictured), the longest street in Poland. For many Poles, the town is forever associated with Władysław Reymont's novel of robber-baron capitalism *Ziemia obiecana* (*The Promised Land*). The town's still-existing textile-workers' slums have recently become upscale living for the artsy crowd, while the mill-owners' pretentious baronial mansions have turned into museums. After World War II, because of the complete devastation of Warsaw, Łódź became Poland's film-making capital, or "HollyŁódź", with the creation there of the national film school. The origin of the town name, meaning 'boat,' has never been satisfactorily explained, but a boat has been part of the Łódź coat-of-arms since the beginning.

fryzjer(ka) Barber, hairdresser. **damsko-męski** men's or women's. Unisex hair salon. Polish shops and establishments tend not to go in for clever punning names, as in America. This place looks more like a jail than a barber shop, but you will probably get a good haircut here.

4.A. Coś takiego

One friend brings another up to date on a mutual acquaintance.

Beata: Cześć Bogusław! Co tu robisz?

Bogusław: Jak widzisz, siedzę na ławce, czytam gazetę i czekam na kogoś.

Beata: Na kogo czekasz?

Bogusław: Na Marię Czyżewską (Mariana Czyżewskiego). Znasz ją (go)?

Beata: Oczywiście. To moja stara znajoma (mój stary znajomy). Co u niej (u niego) słychać?

Bogusław: Jest w Toruniu. Pracuje tam jako fryzjer(ka) <kelner(ka)>.

Beata: Coś takiego. Co on(a) tutaj robi?

Bogusław: Odwiedza mnie.

Hi Bogusław! What are you doing here?

As you see, I'm sitting on a bench, reading the paper and waiting for someone.

For whom are you waiting?

For Maria Czyżewska. (Mariana Czyżewski). Do you know her (him)?

Of course. That's my old friend. What's up with her (him)

She (he) is in Toruń. She (he) works there as a hairdresser <waiter/waitress>

You don't say. What's (s)he doing here?

(S)he's visiting me.

Do zapamiętania:

Co u niej (u niego) słyhać?
 Co tu robisz?
 Coś takiego.
 Czekam na Jana Czyżewskiego.
 Czekam na Marię Czyżewską.
 Czytam gazetę i czekam na kogoś.
 Na co czekasz?
 Na kogo czekasz?

Ona mieszka w Toruniu.
 Ona odwiedza mnie.
 Ona pracuje tam jako fryzjerka
 Siedzę na ławce.
 To mój stary znajomy.
 To moja stara znajoma.
 Znasz go? Znasz ją?

Uwagi

co u niej słyhać? what's to hear (i.e., what's up) with her? **u** plus Genitive of **ona**. See also **co u niego słyhać?**
 What's to hear with him?
coś takiego you don't say; literally 'something of the sort'.
czekać -am -asz **na**+A wait for
czytać -am -asz read
fryzjer, f. **fryzjerka** hairdresser
fryzura f hair-style, hairdo
gazeta f newspaper
jeśli..., to... if..., then...
kelner, f. **kelnerka** waiter, f. waitress
ktoś pron GA **kogoś** someone
który która które pron aj and rel pron who, which.

lubić -bię -bisz *impf +infin* like
oczywisty aj obvious, evident. *av*
oczywiście obviously, of course
odwiedzać -am asz visit (a person)
okazywać się -zuje się *us.3.p.* turn out
podoba się, pl. **podobają się** +D appeal to
reagować -guje -gujesz react
siedzieć -dzę -dzisz sit
spotkanie n meeting
stały aj steady, constant. **na stałe** permanently
widzieć -dzą -dzisz see
zaskoczony a surprised
zdjęcie n snapshot

Pytania (read the **Prawdziwa historia** first)

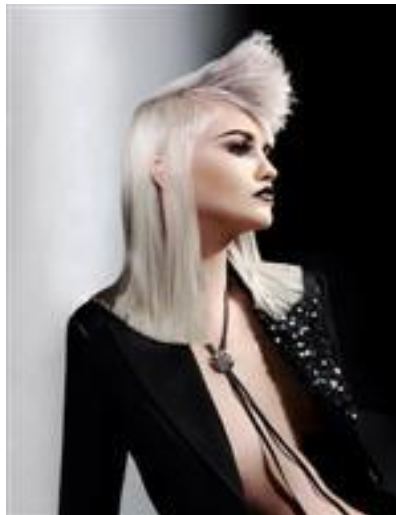
1. Co robi Bogusław? Gdzie on jest? Co on czyta? Na kogo on czeka?
2. Czy Beata zna koleżankę, na którą on czeka? Czy ona dobrze ją zna?
3. Gdzie ta koleżanka teraz mieszka? Co ona tam robi?
4. Jeśli Maria Czyżewska to naprawdę jej stara znajoma, to *then* dlaczego Beata nie wie, że ona teraz mieszka w Toruniu i pracuje tam jako fryzjerka?

5. Jak Beata reaguje, kiedy słyszy, że Maria Czyżewska pracuje jako fryzjerka?
6. Czy Maria Czyżewska jest spóźniona na spotkanie?
8. Na kogo albo na co zwykle trzeba-*one must* czekać?
9. Czy regularnie czytasz gazetę? [*Nie, nie czytam.*]
10. Czy masz stalego fryzjera (stałą fryzjerkę)? [*Nie, nie mam.*]. Jeśli tak, to czy wiesz, jak on (ona) ma na imię? Ile kosztuje wizyta u fryzjerka/fryzjerki?

Prawdziwa historia

Jesteśmy w Bydgoszczy. *Beata* jest na spacerze w parku, kiedy widzi swojego znajomego Bogusława, który siedzi na ławce i coś czyta. Ona pyta go, co on tam robi, i on odpowiada, że czyta gazetę i czeka na kogoś. Beata jest ciekawa, na kogo on czeka. On mówi, że czeka na *pewną* Marię Czyżewską, która mieszka w Toruniu i odwiedza go. *Okazuje się*, że Beata dobrze pamięta Marię Czyżewską. Mówi nawet, że to jej stara znajoma. Nie wie jednak, co Maria teraz robi. *Okazuje się*, że Maria jest teraz w Toruniu, gdzie pracuje jako fryzjerka. Beata *dziwi się*, bo nie *wiedziała*, że Maria ma kwalifikacje, *żeby* pracować jako fryzjerka. Czy Maria naprawdę to jej stara dobra znajoma? Jak myślisz, dlaczego Bogusław czeka na Marię Czyżewską w parku a nie, *na przykład*, w domu czy w kawiarni?

spacer *mi* walk, stroll. **na spacerze** on a walk. **pewny** *aj* sure, (a) certain. **okazywać się** *-zuje* turn out. **dziwić się** *-wię* *-wisz* be surprised. **nie wiedział(a)** didn't know. **żeby** *sub conj* in order to. **kawiarnia** *f* café. **na przykład** for example.

fryzura miesiąca *hairstyle of the month.*

GRAMATYKA 4.A.

PRONUNCIATION OF WORD-INITIAL **prze-**, **trze-**, **krze-**, ETC. (REVIEW FROM 1.C.) The sound **rz**, normally identical in pronunciation to **ż**, is pronounced "sz" after **ch**, **p**, **t**, and **k**: **chrzan** "chszan" *horseradish*, **przy** "pszy" *near*, **trzy** "tszy" *three*, **krzyczy** "KSZY-czy" (*s*)*he shouts*, **przez** "pszes" *through, across*, **trzeba** "TSZE-ba" *one must*, **krzesło** "KSZE-sło" *chair*.

THE LETTER **w** PRONOUNCED AS **f** (CONTINUED FROM LESSON 2). The letter **w**, usually designating the sound of English *v* as in *vase*, is pronounced "f" before or after any voiceless consonant: **kwiat** "kf'at" *flower*, **twarz** "tfasz" *face*, **świat** "śf'at" *world*, **wszystko** "FSZY-stko" *everything*, **wtedy** "FTE-dy" *then*. This rule embraces the preposition **w**, which is pronounced as if part of the following word with no pause: **w Krakowie** "fkra-KO-w'e" *in Krakow*; compare to **w biurze** "VBIU-rze" *in the office*. Because of devoicing at word-end, the sound **w** is pronounced "f" in word-final position as well: **paw** "pa'f" *peacock*, **Kraków** "KRA-kuf", **ciekaw** "ĆE-kaf" *curious-masc*. The combination **w+w** is pronounced as a long (double) **ww** with no break: **w Warszawie** "wwar-SZA-w'e"; **w+f** is pronounced as a double "ff": **w fabryce** "FFA-bryce" *in a factory*.

WORDS FOR PERSONS, RELATIONS, AND FRIENDS (SUMMARY). Here are the most important words for referring to people, friends, relations, and co-workers, given with their Accusative singular form.

rodzina, Acc. **rodzinę** *family*. The term is broader in Polish than in English, where the word *family* usually refers to one's nuclear family. In Poland, **rodzina** often refers to one's relations near and far.

rodzice *parents*. The word is almost always used in the plural. **moi rodzice** *my parents*

males:

mężczyzna, Acc. **mężczyznę** *man*
chłop(ie)c, Acc. **chłopca** *boy*
ten pan, Acc. **tego pana** *that gentleman*
mąż Acc. **męża** *husband*
brat, Acc. **brata** *brother*
oj(cie)c, Acc. **ojca** *father*
tata, Acc. **tatę** *dad*
teść, Acc. **teścia** *father-in-law*
syn, Acc. **syna** *son*
zięć, Acc. **zięcia** *son-in-law*
dziad(e)k, Acc. **dziadka** *grandfather*

females:

kobieta, Acc. **kobietę** *woman*
dziewczyna, Acc. **dziewczynę** *girl*
ta pani, Acc. **tę panią** *that lady*
żona, Acc. **żonę** *wife*
siostra, Acc. **siostrę** *sister*
matka, Acc. **matkę** *mother*
mama, Acc. **mamę** *mom*
teściowa, Acc. **teściową** *mother-in-law*
córka, Acc. **córkę** *daughter*
synowa, Acc. **synową** *daughter-in-law*
babcia, Acc. **babcię** *grandmother*

wnuk , Acc. wnuka <i>grandson</i>	wnuczka , Acc. wnuczkę <i>granddaughter</i>
wuj(e)k , Acc. wujka <i>uncle</i>	ciocia , Acc. ciocię <i>aunt</i>
krewny (adj.), Acc. krewnego <i>relative</i>	krewna , Acc. krewną <i>relative</i>
kuzyn , Acc. kuzyna <i>cousin</i>	kuzynka , Acc. kuzynkę <i>cousin (f.)</i>
znajomy (adj.), Acc. -mego <i>acquaintance</i>	znajoma , Acc. znajomą <i>acquaintance</i>
kolega , Acc. kolegę <i>colleague (m.)</i>	koleżanka , Acc. koleżankę <i>colleague (f.)</i>
przyjaciel , Acc. przyjaciela <i>friend (m.)</i>	przyjaciółka , Acc. przyjaciółkę <i>friend (f.)</i>
narzeczony (adj.), Acc. -nego <i>fiancé</i>	narzeczona , Acc. narzeczoną <i>fiancée</i>

By the notation **chłop(ie)c** is meant that the material between parentheses is dropped when endings are added to the stem. See the Accusative-case forms **chłop(ie)c-a: chłopca; dziad(e)k-a: dziadka; wuj(e)k-a: wujka**. On the Accusative case, see further below and in Section 4.B and following.

NOTES (SUMMARIZING AND EXPANDING ON INFORMATION GIVEN EARLIER):

1. The word **człowiek** *man* can be used to refer to a member of the human race, but when it is used in reference to a specific person, the person will almost always be male. The word **mężczyzna** is used for 'man' when a gender or sex role is under discussion. For example, one says **przystojny mężczyzna** *a handsome man*, because such an expression refers to gender-specific sex appeal.

2. The grammatically feminine word **osoba** *person* is a sex-neutral word. Regardless of male or female reference, it always takes feminine grammatical agreement: **ta osoba** *that person (man or woman)*. The word **dziecko** *child*, despite its reference to persons of either sex, is always grammatically neuter: **to dziecko**. **To dziecko śpi**. *That child is sleeping*. **Ono śpi**. *It is sleeping*.

3. The titles **pan** *Mr.* and **pani** *Ms. (Miss or Mrs.)*, although strictly speaking meaning 'gentleman' and 'lady', are often used in the sense 'man' and 'woman'. In this use, they are preceded by a modifying pronominal adjective: **ten pan** *that man*, **jakaś pani** *some woman*.

4. Masculine-gender words in **-a** like **mężczyzna** *man*, **kolega** *colleague (m.)*, **tata** *dad*, **dentysta** *dentist*, and so on take feminine-like endings, but masculine gender agreement: **ten mężczyzna** *that man*, **mój kolega** *my colleague*. One uses **kolega** (m.) **koleżanka** (f.) *colleague* in the sense of 'mate', i.e. schoolmate, classmate, workmate, etc.

5. The word **znajomy**, *f* **znajoma** *acquaintance* functions as a noun but takes adjectival endings. The same is true of **narzeczony**, *f* **narzeczona** *fiancé(e)*, **krewny**, *f* **krewna** *relative*, and various other ADJECTIVAL NOUNS.

6. The words **przyjaciel**, *f* **przyjaciółka** *friend* are reserved for close adult friends. Pre-

adults tend to use **kolega** and **koleżanka** in the sense of 'friend': **To Paweł, mój najlepszy kolega.** *This is Paweł, my best friend.* With reference to married women, **przyjaciel** can be used euphemistically in the sense 'lover,' although the words **kochanek, f kochanka** 'lover' also exist.

7. English 'boyfriend' and 'girlfriend' are typically rendered in Polish by **chłopak** and **dziewczyna**, respectively. The words **narzeczony** and **narzeczona**, literally 'fiancé(e)' are sometimes used in the sense 'steady boyfriend', especially **narzeczony** by women.

8. Polish women often use the term **dziewczyna** *girl* as a term of self-reference, especially in the plural (**dziewczyny** *girls*), more broadly than the term implies *sensu stricto*, and more often than women use the word *girl* in English. No belittling sense attaches to such use, including when used by men in reference to women.

9. The word **facet** *guy* is often heard, especially by "girls" referring to "guys," but it is slang and should be used carefully. A slang word for **kolega** is **kump(e)** *buddy, chum*.

10. Although the word **wujek** strictly speaking means 'maternal uncle', it can also be used as a generalized term for uncle. The specific word for 'paternal uncle' (one's father's brother) is **stryjek**. The words **wujek** and **ciocia** *aunt* are commonly used with children to refer to adult friends of the family, related or not.

11. The plural of **dziadek** *grandfather*, **dziadkowie**, can mean 'grandparents.'

12. The adjectives for 'married' are different for men and for women: **On jest żonaty.** *He is married.* **Ona jest zamężna** *She is married*; alternatively **Ona jest mężatką** *She is a married woman.*

THE ACCUSATIVE SINGULAR FORMS OF ADJECTIVES AND NOUNS. Accusative-case noun endings are used in the direct-object position of a sentence, after verbs known as 'transitive'; see **Gramatyka 3.D**. Adjectives modifying an Accusative-case noun will also occur in an Accusative form. Masculine inanimate nouns (nouns not referring to animals or humans) and neuter-gender nouns do not have special Accusative endings, nor do the adjectives modifying them:

Mam nowy samochód i nowe mieszkanie *I have a new car-Acc. and a new apartment-Acc.*

The Accusative sg. ending for masculine animate and personal nouns is **-a**; for modifying adjectives it is **-ego**:

Masculine animate: **Mam jednego kota** *I have one cat.*

Masculine personal: **Mam starszego brata** *I have an older brother.*

For feminine nouns ending in **-a**, the Accusative ending is **-ę**, and the modifying adjective ending is **-ą**:

Feminine: **Mam nową torebkę.** *I have a new handbag.*

Mam młodszą siostrę. *Have a younger sister.*

See sections 4.B. and 4.C for further notes on the Accusative case.

Rodzina Family

1. 2. 3. 4. 5. 6

1. Name the people in the pictures by relationship, according to the model:

1>2: **To jest jego ojciec.** 2>1: **To jest jego syn.**

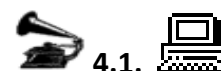
2. **Kto albo co na tym obrazie: siedzi? stoi? wisi? leży? (siedzieć -dzieć -dzisz sit, stać stoję stoisz stand, wisieć wiszę wisi hang, leżeć -żę -żysz lie, recline)**

ĆWICZENIA 4.A.

4.1. Accusative case of pronouns after prepositions (review).

- kolega: a. Idzie **mój kolega**. *Here comes my colleague.*
b. Czekam na **niego**. *I'm waiting for my him.*
c. Czekam na **mojego kolegę**. *I'm waiting for my colleague.*

koleżanka, przyjaciel, siostra, dentysta, brat, znajomy, znajoma, matka, ojciec, narzeczony/narzeczona.

4.2. Accusative case of pronouns after verbs and after prepositions.

- ja, ty, widzieć/czekać: a. **Widzę cię**. *I see you.*
b. **Czekam na ciebie**. *I'm waiting for you.*

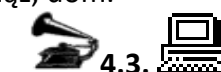
on, ona,; ona, pan; ja, pani; ona, ja; ty, on.

4.3. Locative case review.

siostra, szkoła: **Siostra** jest jeszcze **w szkole**. *My sister is still at school.*

brat, uniwersytet; ojciec, praca; matka, biblioteka; syn, bank; córka, kościół; mąż, dom.

4.4. **jeden, jedna, jedno** 'one', **drugi, druga, drugie** 'the other'.

brat, być, szkoła, uniwersytet: **Jeden brat jest w szkole, a drugi brat jest na uniwersytecie.**
One brother is in school and the other is at the university.

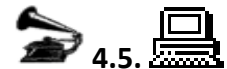
siostra, mieszkać, Gdańsk, Poznań; syn, pracować, kelner, fryzjer; babcia, żyć, nie żyć; córka, być, nie być, zadowolona; profesor, być, stary, młody; adwokat, dobrze zarabiać, niedobrze zarabiać.

4.5. *Accusative of names for people after **czytać** +A read and **czekać na**+A wait for.*

gazeta, Jan: Czytam **gazetę** i czekam na **Jana**. *I'm reading the newspaper and waiting for Jan.*

list, Ewa; czasopismo, Marcin; książka, Julia; powieść (f.)-*novel*, przyjaciel; artykuł, koleżanka; opowiadanie-*short story*, kolega.

4.6. *Accusative case of first names; Accusative case of pronouns after verbs and after prepositions.*

Jan: a. Czy pamiętasz **Jana**? *Do you remember Jan?*
b. Tak, dobrze **go** pamiętam. *Yes, I remember him well.*
c. Czekam na **niego**. *I'm waiting for him.*

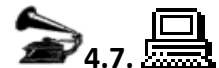
Janina, Zofia, Krzysztof, Janusz, Maria, Zenon.

4.7. *Opposite-sex correspondents. Give the person of the opposite sex.*

kobieta: **mężczyzna** *man*.

chłopiec, żona, brat, matka, syn, babcia, ciocia, krewny, znajoma, przyjaciółka, narzeczony, ta pani, tata.

4.8. *Accusative case forms of names for relations and friends, and first names. Use **masz** with relations and **znasz** with first names.*

żona: **Czy masz żonę**? *Do you have a wife?*

Jan: **Czy znasz Jana**? *Do you know Jan?*

mąż, Acc. męża, syn, córka, babcia, dziad(e)k, , wnucz(e)k, chłopak, dziewczyna. Andrzej, Agata, Zofia, Bogusław, Beata, Adam, Mar(e)k.

4.9. *Accusative case forms of various non-personal, but possibly animate, nouns.*

gazeta: **Czy masz moją gazetę?** *Do you have my newspaper?*

ołówek, samochód, pióro, mieszkanie, książka, krzesło, stół, kot-cat, krowa-cow, pies, dziecko.

4.10. *na plus Locative with being at events, contrasted to na plus Accusative for going to events.*

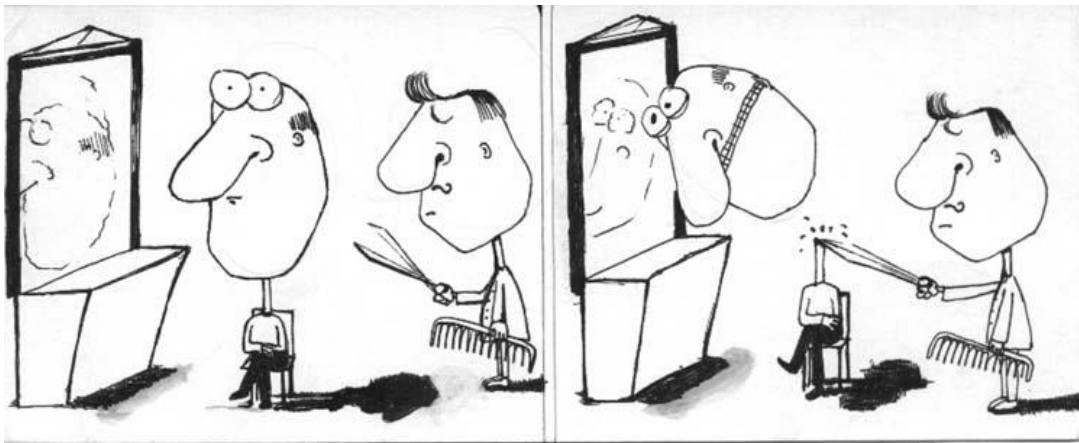
wystawa: a. **Idę na wystawę.** *I'm going to an exhibition.*
b. **Będę na wystawie.** *I'll be at an exhibition.*

koncert, opera, film, zebranie, prelekcja, wykład, zajęcia.

4.11. *odwiedzać 'visit'. Kogo odwiedzasz? 'Whom are you visiting?'*

brat: Odwiedzam **mojego brata.** *I'm visiting my brother.*

siostra, przyjaciel, syn, córka, znajoma, koleżanka, znajomy, ciocia, wuj(e)k.

fryzjer barber

Jesteśmy w Warszawie *We're in Warsaw*. A billboard announces the opening in Warsaw of a women's fashion store. Since the billboard is placed on the road from the airport, the just-arrived viewer first applies the message to himself, causing the viewer to do a double-take.

4.B. W sklepie odzieżowym. Chcę kupić jakąś sukienkę.

Two people clothes shopping in a clothing store.

Ewa: -**Chcę kupić jakąś sukienkę** <jakiś szalik, jakieś ubranie, jakieś spodnie>.

I want to buy some kind of dress <scarf, outfit, pants>.

Adam: -**Wspaniały pomysł. Jaką sukienkę** <Jaki krawat, Jakie ubranie, Jakie spodnie> **chcesz kupić?**

Great idea! What kind of dress <scarf, outfit, pants> do you want to buy?

Ewa: -**Oczywiście nową i ładną** <nowy i ładny, nowe i ładne, nowe i ładne>. **Na przykład tę** <ten, to, te>.

Obviously, a new and pretty one. For example, this one <those>.

Adam: -**O nie, kup tamtą** <tamten, tamto, tamte>. **Jest <są> dość tania** <tani, tanie, tanie> **i bardzo modna** <modny, modne, modne>.

Oh no, buy that one <those ones>. It's <they're> fairly cheap and very fashionable.

Ewa: -**Nie, nie podoba** <podobają> **mi się. Wolę tę pierwszą** <ten pierwszy, to pierwsze, te pierwsze>.

No, it doesn't (they don't) appeal to me. I prefer the first one <the first ones>. So buy both one and the other.

Adam: -**To kup i jedną i drugą** <i jeden i drugi, i jedno i drugie, i jedne i drugie>.

Ewa: -**Niezły pomysł.**

Not a bad idea.

Do zapamiętania:

Chcę kupić jakąś koszulę.
 Jaki szalik chcesz kupić?
 Jaką koszulę chcesz kupić?
 Jakie ubranie chcesz kupić?
 Kup i jedną sukienkę i drugą.
 Kup tamtą sukienkę.
 Ona nie podoba mi się.
 Niezły pomysł.
 Ona będzie lepsza na różne okazje.

Ta sukienka nie podoba mi się.
 Te spodnie nie podobają mi się.
 Ten krawat jest tani i bardzo modny.
 Ta koszula jest dość tania.
 To ubranie jest ładne, i tanie.
 Wolę tamtą inną sukienkę.
 Wolę tamten inny krawat.
 Wspaniały pomysł.

Uwagi

cena *f* price
ciasny *aj* tight
cieńki *aj* thin
dlatego, że *conj* because, for the reason
 that
i jeden i drugi both one and the other
informować *-muję -mujesz* inform
inny *aj* other, a different
jakiś, jakaś, jakieś *pron aj* some sort of
jakość *f* quality
jednak *av* however
kupić *kupię kupisz pf, kupować*
-puję -pujesz impf buy. **kup** 'buy!': the
 imperative or command form of **kupić**
mi Dative case of **ja**; see grammar to this
 section.
moda *f* fashion. *aj*
modny *aj* fashionable. *av* **modnie**

najbardziej *superl av* most of all
najważniejszy *superl aj* most important.
one *pron* they (non-masc. pers.)
podoba mi się it appeals to me.
podobają mi się they appeal to me.
polecać *-am -asz* recommend
pomyśleć *-lę -lisz pf o+L* give a thought to
sklep odzieżowy clothing store
spodnie *pl form* trousers.
sugerować *-ruję -rujesz impf* suggest
szczupły *aj* slender
tani tania tanie *aj* inexpensive. *av* **tanio**
ubranie *n* clothing, outfit. The word for suit
 in the formal sense of matched top and
 skirt or slacks is **kostium**.
zrobić. Perfective of **robić** *-bię -bisz*
 do. Its present forms have future
 meaning.

Pytania

1. Co Ewa chce kupić? Jaką sukienkę ona chce kupić?
2. Co Adam myśli? Jak myślisz, dlaczego on mówi, że to jest wspaniały pomysł, że Ewa chce kupić nową sukienkę?
3. Dlaczego on woli tamtą inną sukienkę? Czy dlatego, że jest tania, czy dlatego, że jest modna? Jak myślisz, dlaczego nie podoba mu się ta pierwsza sukienka?
4. Dlaczego Ewie-Dat. podoba się raczej ta pierwsza sukienka?
5. Kto chyba płaci za sukienkę? **płacić** -cę -sisz za+A pay for
6. Jak myślisz, czy Ewa kupi tę pierwszą sukienkę czy tę drugą? Czy myślisz, że ona kupi i jedną i drugą? Dlaczego tak myślisz?
7. Czy lubisz robić zakupy? [*Nie, nie lubię.*] Co najbardziej lubisz kupować?
8. Chcesz (albo czy musisz) kupić jakieś nowe ubranie? [*Nie, nie chcę (muszę).*] Jakie ubranie musisz (chcesz) kupić?
9. Czy cena zawsze jest ważna? A jakość? Moda? Co według ciebie-*according to you* jest najważniejsze: jakość, moda, czy cena?

Prawdziwa historia

Jesteśmy w sklepie odzieżowym. Ewa informuje Adama, swojego męża, że chce kupić jakąś nową sukienkę. Adam zgadza się, że to jest wspaniały pomysł. *Być może* nie podoba mu się jej *obecna garderoba*. Przecież on chce mieć elegancką żonę. Ewa widzi jakąś sukienkę, która jej się podoba, ale Adam nie jest pewien, czy ona powinna ją kupić. Adam jest bardzo konserwatywny. Może on myśli, że ta sukienka jest za *cieńka*, *krótka* i *ciasna*. On woli inną sukienkę, która jest nie tylko tania ale, *według niego*, bardziej modna. Ewa *jednak* woli tę pierwszą sukienkę. Ona* będzie lepsza *na różne okazje*, ona myśli. Co Ewa *zrobi***? Czy *kupi*** tę pierwszą sukienkę, czy nie? Może ona kupi *i jedną i drugą*, jak *sugeruje* Adam. Ona też chyba kupi nową *torebkę*, bo jej stara torebka też nie jest już modna.

w sklepie odzieżowym in a clothing store. **informować informuję** -jesz inform. **być może** perhaps. **obecny aj** present. **garderoba f** wardrobe. **cieńki aj** thin. **krótki aj** short. **ciasny aj** tight. **według niego** according to him. **jednak** however. **na różne okazje** for various occasions. **zrobi** (s)he will do. **kupi** (s)he will buy. **i jedną i drugą** both one and the other. **sugerować sugeruję**. -ję -jesz *impf* suggest. **torebka f** handbag

***ona**: NB: refers here to **sukienka**.

** **zrobi** 'will do', **kupi** 'will buy'. The present-tense-like form of a Perfective verb, having future reference (see Lesson 7).

The bar where everybody knows your grammatical case.

celownik Dative (*celować* aim), **dopełniacz** Genitive (*dopełniać* fill up), **narzędnik** Instrumental (*narzędzie* tool), **mianownik** Nominative (*mianować* nominate), **miejscownik** Locative (*miejscowy* local), **biernik** accusative (*bierny* passive), **wołacz** Vocative (*wołać* call).

GRAMATYKA 4.B.

PRONUNCIATION OF *tę*. The Accusative case form of the feminine demonstrative pronoun *ta* is exceptionally *tę* (not expected *tą*). Ordinarily, as we know, final *ę* is pronounced “e”, hence the pronunciation „te” is correct and proper, although “tę” can be heard in exceptionally careful speech. **Chcę kupić tę sukienkę** “*chcę kupić tę sukienkę*” or “*chcę kupić tę sukienkę.*” Most Poles today in fact say “tą” instead of “te”, although this pronunciation is considered by some (especially by old-fashioned school-teachers) to be wrong. No matter how it is pronounced, the form is spelled *tę*. By contrast, the Accusative singular feminine form of **tamta** is regular *tamtą*; **Chcę kupić tamtą sukienkę** *I want to buy that dress over there.* One will always be correct by pronouncing “te” for *tę*.

THE CONCEPT OF GRAMMATICAL CASE. Noun phrases (nouns and their modifiers) may play various roles in a sentence: subject, object, indirect object, possessor, adverbial or prepositional phrase, predicate noun, instrumental phrase, to name the most important kinds.

These roles are dictated by the verb one chooses. For example, the verb 'read' requires a subject (the reader) and, usually, an object (the subject matter being read):

Janek	czyta	książkę.	<i>Janek is-reading a-book</i>
<i>subject</i>	<i>verb</i>	<i>object</i>	
Nominative case		Accusative case	

English indicates the role of a noun phrase in a sentence mainly by means of word order and prepositions, and by relying on natural logic. Polish, in addition to word order, prepositions, and natural logic, also uses CASE ENDINGS to signal the grammatical function of a noun phrase. Case endings appear both on nouns and on the adjectives that modify them. There are six main Polish cases, traditionally cited in the order Nominative, Genitive, Dative, Accusative, Instrumental, and Locative. In addition, a seventh, Vocative case is often used with personal nouns in direct address. The usual noun roles associated with the Polish cases are as follows:

case:	basic uses:
Nominative mianownik	Subject of sentence. Also, the case of citation in dictionaries. Answers kto? <i>who?</i> , co? <i>what?</i>
Genitive dopełniacz	Possession and all senses of "of", as in "end of story". Answers kogo? <i>of whom?</i> , czego? <i>of what?</i>
Dative celownik	Indirect object, the receiver of something; "to" or "for" someone. Answers komu? <i>to whom?</i> , czemu? <i>to what?</i>
Accusative biernik	Direct object, usually the person or thing receiving the verb's action. Answers kogo? <i>whom?</i> , co? <i>what?</i>
Instrumental narzędnik	Phrases of means and conveyance ("by car"); also, predicate nouns (nouns after 'be'). Answers kim on jest? <i>who is that?</i> , czym? <i>by means of what?</i>
Locative miejsownik	After certain prepositions: w 'in,' na 'on,' przy 'at,' o 'about,' po 'after'. E.g., answers o kim? <i>about whom?</i> , o czym? <i>about what?</i>
Vocative wołacz	Direct address, calling someone by name.

THE ONE-CLAUSE, ONE-CASE PRINCIPLE. A 'clause' is a kernel sentence, a group of words consisting of a subject, a verb, and a possible complement. For example, in the clause **Adam kocha Ewę** *Adam loves Eve*, the subject is **Adam**, the verb is **kochać**, and the complement (here, the direct object) is **Ewa**, in the Accusative form **Ewę**. In Polish, pronominal subjects often lie 'hidden' in the verb's ending, as in **Lubię kawę** *I-subject like coffee-object*.

With very few exceptions, Polish follows the one-clause, one-case principle, which means

that in any given clause (i.e., kernel sentence), one will find no more than one instance of a basic use of a given case. For example, ***Adam kocha Ewa** is ungrammatical, since both **Adam** and **Ewa** are in the Nominative case, hence the sentence violates the one-clause, one-case principle, and leaves it ambiguous as to who loves whom. One needs to decide who loves whom, and to put the subject of the verb in the Nominative case (whether **Ewa** or **Adam**, and the object of the verb in the Accusative case (whether **Ewę** or **Adama**). Only rarely will a sentence be grammatically ambiguous. For example, in **Dziecko lubi mleko** *The child likes milk*, the neuter nouns **dziecko** and **mleko** do not have distinctive Accusative forms (i.e., the Nominative and Accusative case forms are the same). Here one decides the issue by using logic: presumably it is the child who likes milk, not the other way around.

Although the two grammatically similar sentences **Adam kocha Ewę** and **Ewę kocha Adam** could be said to have the same referential meaning (they have the same subject and object; i.e., the same person is loving and being loved in both sentences), the first sentence stresses that it is Ewa that Adam loves, while the second sentence stresses that it is Adam that loves Ewa. In other words, the second of the two noun phrase carries the emphasis, whatever its grammatical role. See further below in the grammar to 4.C.

ACCUSATIVE CASE FUNCTIONS (INTRODUCTION). The Accusative case is the usual case of logical verbal complement (direct object), for verbs other than 'be', 'seem', 'become'. For example, the verb 'read' in the sentence frame **Czytam** ___ 'I am reading ___' logically requires complements referring to kinds of reading matter (like **książka** *book*, **gazeta** *newspaper*, **czasopismo** *magazine*, **artykuł** *article*, and so on). Nouns filling this slot will appear in the Accusative case, for example **Czytam gazetę** 'I am reading a newspaper'. The form **gazetę** (specifically, the ending **-ę**) indicates that this is the direct object after the verb **czytać**. Among verbs requiring noun complements in the Accusative case, are, for example,

czytać -am -asz read	pamiętać -am -asz remember
jeść <i>jem jesz jedzą</i> eat	pić <i>piję, pijesz</i> drink
kochać -am -asz love	pisać <i>piszę piszesz</i> write
kupować -puję -pujesz <i>impf,</i>	robić -bię -bisz do, make
<i>pf</i> kupić -pię -pisz <i>pf</i> buy*	słyszeć -szę -szysz hear
lubić -bię -bisz like	widzieć -dzę -dzisz see
mieć <i>mam masz</i> have	woleć -lę -lisz prefer
oglądać -am -asz watch, view	znać -am -asz know (s.o.).

and many others.

*The verb **kupię** -pię -pisz is Perfective, meaning that its present forms have future meaning: **Kupię tę koszulę.** I'll buy that shirt. See Lesson 7.

Accusative case of complement of verb:

Co on pisze? *What-Acc. is he writing?*
On pisze pracę. *He is writing an assignment-Acc.*

Co ona czyta? *What-Acc. is she reading?*
Ona czyta książkę. *She is reading a book-Acc.*

Most verb-plus-preposition combinations are followed by the Accusative case, for example

czekać -am -asz na+A wait for
dbać -am -asz o+A take care about
dziękować -kuję -kujesz za+A thank for
patrzeć -rzę -rzysz na+A look at
płacić -cę -cisz za+A pay for
prosić -szę -sisz o+A ask for, request
pytać -am -asz o+A ask about
wątpić -pię -pisz w+A doubt
wierzyć -rzę -rzysz w+A believe in

Also: **być zły (zła)** na+A be angry at

czekać na autobus wait for a bus
dbać o figurę care about one's figure
dziękować za radę thank for the advice
patrzeć na obraz look at a picture
płacić za obiad pay for lunch
prosić o rachunek ask for the check
pytać o rozkład ask about the schedule
wątpić w szczerłość doubt one's sincerity
wierzyć w los believe in fate.
być zły na siostrę be angry at one's sister

ACCUSATIVE CASE ENDINGS (SINGULAR, CONTINUED). Reviewing, here are the Accusative singular adjective and noun endings, for each of the three genders: masculine, feminine, and neuter. Among grammatically masculine nouns, when choosing the Accusative ending, one distinguishes between masculine animate nouns (e.g. **chłop(ie)c** boy, **brat** brother, **koń** horse, **kot** cat, **p(ie)s** dog), and so on, which refer to animate beings of masculine gender, and masculine inanimate nouns, which do not (**obraz** picture, **stół** table, **ołówek** pencil, **zeszyt** notebook, etc.). Among grammatically feminine nouns, one distinguishes between ones ending in -a, like **siostra** sister, and those ending in -o (i.e., no ending), like **noc** night. Here are the Accusative sg. adjective and noun endings:

	Accusative adjective ending	Accusative noun ending
<i>masculine inanimate</i>	like the Nominative	like the Nominative
<i>masculine animate, incl. personal</i>	-ego	-a
<i>neuter</i>	like the Nominative	like the Nominative
<i>feminine in -a</i>	-ą	-ę
<i>feminine in -o</i>	-ą	like the Nominative

Examples, contrasting Nominative after **to jest** and Accusative cases:

	Nominative: To jest ____.	Accusative: Ona ma ____ <i>she has</i> .
<i>masculine inanimate</i>	nowy dom	nowy dom
<i>masculine animate, including personal</i>	młody kot nowy student	młodego kota nowego studenta
<i>neuter</i>	nowe krzesło	nowe krzesło
<i>feminine in -a</i>	nowa lampa	nową lampę
<i>feminine in -o</i>	ładna twarz	ładną twarz

From the above it follows that one needs to learn mainly two sets of adjective and noun endings for the Accusative singular: for masculine animate nouns: **-ego -a** (**młody kot** *young cat*, A **młodego kota**); and for feminine nouns in **-a**: **-ą -ę** (**miła osoba** *nice person*, A **miłą osobę**). For other adjective+nouns, the Accusative forms are like the Nominative.

THE ACCUSATIVE FORM OF PRONOMINAL ADJECTIVES. Possessive and other pronominal adjectives take regular adjective endings in the masculine animate and feminine Accusative: **-ego** and **-ą**, respectively:

Czy masz mój parasol? *Do you have my umbrella?*

Czy pamiętasz mojego brata? *Do you remember my brother?*

Czy masz moją teczkę? *Do you have my briefcase?*

Czy masz moje pióro? *Do you have my pen?*

Mam jeden płaszcz. *I have one overcoat.*

Mam jednego syna. *I have one son.*

Mam jedną marynarkę. *I have one sportscoat.*

Mam jedną rzecz. *I have one thing.*

Mam jedno mieszkanie. *I have one apartment.*

The stem of the pronominal adjective **ten ta to** is **t-**, hence the animate Accusative of **ten** is **tego**: **Znam tego pana** *I know that man.*

‘TO LIKE’, ‘TO LOVE’, ‘TO ADORE’. In Polish, in order to ‘like’ something or someone, one first has to get to know it or them fairly well. Otherwise, especially when having just encountered something or someone, one says that the thing or person ‘appeals’ to one, using the verb **podobać się** plus the Dative case of the noun referring to the person to whom the person or thing appeals. Here are some notes:

1. ALWAYS use **podobać się** (plural **podobają się**) ‘appeal to’ rather than **lubić** ‘like’ about a just-encountered object (like a film), a just-met person, or, say, a recently-read book, no matter how positively they might strike you. If the person or thing really appeals to you, use **bardzo**. The noun referring to the thing that appeals to one is the subject of the verb; hence it is in the Nominative case, and the verb agrees with it, whether singular or plural. The Nominative-case subject often appears after the verb; see:

Bardzo podoba mi się twoja koleżanka. *I-Dative really like your friend-Nom.; i.e., she appeals to me.*

Podobają mi się twoje nowe spodnie. *I-Dative like your new pants-Nominative; i.e., they appeal to me.*

The verb **podobać się** occurs with the Dative case of personal pronouns (expressing ‘to me’, ‘to you’, ‘to him’, etc.), whose usual singular forms are these:

Nominative	ja	ty	on, ono	ona	pan	Pani
Dative	mi	ci	mu	jej	panu	Pani

Accordingly, the question “How do you like X” is “**Jak ci (or panu, pani) się podoba X?**” For a fuller treatment of Dative-case pronouns, see Lesson 7.D.

2. One uses **lubić** *lubię lubisz* ‘like’ about a well-known object or person, or about an activity one likes to do. The object that is liked will appear in the Accusative case. When joined to a following verb, **lubić** takes that verb in the infinitive:

Lubię tego autora. *I like that author.*

Czy lubisz takie filmy? *Do you like movies like this?*

Ona lubi siedzieć i myśleć. *She likes to sit and think.*

3. The verb 'to love' is **kochać** -am -asz:

Kocham cię i całą twoją rodzinę. *I love you and your entire family.*

Generally speaking, the verb **kochać** can be used only with people and pets, who can reciprocate love, not with inanimate objects like dresses, although one may say such things as

Kocham życie. *I love life.*

Note that **kochać** should not be followed by an infinitive. Use **bardzo lubić** or **uwielbiać** instead:

Bardzo lubię pływać. *I really like to swim.*

4. One may use **uwielbiać** 'adore' with both animate and inanimate objects, and with infinitives:

Uwielbiam cię. *I adore you.*

Uwielbiam polskie filmy. *I adore Polish movies.*

Uwielbiam gotować. *I adore cooking.*

'TO WEAR'. The verb **nosić** *noszę nosisz* 'carry' is also used in the sense 'wear':

Dlaczego nosisz tę starą sukienkę. *Why are you wearing that old dress?*

Czy nosisz okulary? *Do you wear glasses?*

In practice, instead of the verb **nosić** *wear*, one often says that a person is "in" the garment, using the locative case:

Ona była w niebieskiej sukience. *She was in (=was wearing) a light-blue dress-Locative.*

Alternatively: **Ona miała na sobie niebieską sukienkę.** *She had on herself (= was wearing) a light-blue dress-Accusative*

DEDUCING THE RULES FOR FORMING THE PLURAL OF NOUNS (THE "BREAKFAST-LUNCH-DINNER RULE).

śniadanie breakfast, **obiad** dinner, **kolacja** supper

Above is a Warsaw restaurant sign reading “breakfasts, lunches, dinners,” illustrating a rule of thumb for forming the plural of nouns known as the “Breakfast-Lunch-Dinner” rule. Neuter nouns form the plural with the ending **-a** (**śniadanie** *breakfast*-neuter, hence *pl* **śniadania**). Other nouns (whether masculine or feminine) take **-y** (**obiad** *dinner*, hence *pl* **obiady**), except that “soft stems” of either masculine or feminine gender take **-e** (**kolacja** *dinner*, hence *pl* **kolacje**). Respell **y** as **i** after **k** and **g**: **książka** *book*, *pl* **książki**. See Mini-Lesson 4 (this lesson) or Lesson 10 for further details about the plural. A nice thing about learning to form the plural is that one gets two plural case forms for the price of one: except for masculine nouns referring to persons, the Nominative and Accusative plural forms are the same: **Tu można jeść smaczne obiady**. *Here one may eat delicious dinners-Acc.*

Observe from the phrase **smaczne obiady** that the Nominative-Accusative plural adjective ending is **-e**, i.e., formally the same as the neuter singular ending. See also **nowe domy** *new houses*, **dobre szkoły** *good schools*, **mądre dziewczyny** *wise girls*, **dobre pytania** *good questions*, and so on. Masculine personal nouns are treated separately; see Lesson 10.

The following sets of nouns can be used as problem sets for deducing the rules for forming the Nominative/Accusative plural of non-masculine personal nouns. The formal rules are given in the **Mini-lekcja** to this lesson.

READING MATTER

artykuł *mi* article. *pl* **artykuły**
broszura *f* brochure. *pl* **broszury**
czasopismo *n* magazine. *pl* **czasopisma**
encyklopedia *f* encyclopedia, **encyklopedie**
esej *mi* essay. *pl* **eseje**
gazeta *f* newspaper. *pl* **gazety**
książka *f* book. *pl* **książki**
list *mi* letter. *pl* **listy**

nowela *f* novella. *pl* **nowele**
ogłoszenie *n* announcement. *pl* **ogłoszenia**
opowiadanie *n* short story. *pl* **opowiadania**
podręcznik *mi* textbook. *pl* **podręczniki**
powieść *f* novel. *pl* **powieści**
reklama *f* advertisement. *pl* **reklamy**
tekst *mi* text, lyrics
wiersz *mi* –*a* poem

ARTICLES OF APPAREL

adidasy *pl form* running shoes
bluza *f* sweatshirt. *Pl* **bluzy**
bluzka *f* blouse. *pl* **bluzki**
but *mi* shoe. *pl* **buty**
chustka *f* (head)scarf. *pl* **chustki**
czapka *f* cap. *pl* **czapki**

dżinsy *pl form* jeans
garnitur *mi* suit
kamizelka *f* vest. *pl* **kamizelki**
kapelusz *mi* hat. *pl* **kapelusze**
koszula *f* shirt. *pl* **koszule**
krawat *mi* necktie. *pl* **krawaty**

kurtka *f* jacket. *pl* **kurtki**
marynarka *f* sportscoat. *pl* **marynarki**
parasol *mi* umbrella. *pl* **parasole**
pas(e)k *mi* belt. *pl* **paski**
plecak *mi* backpack. *pl* **plecaki**
 płaszcz *mi* coat. *pl* **płaszcze**
podkoszulek *-lka mi* undershirt. *pl*
podkoszulki
pończochy *pl form* stockings
portfel *mi* billfold, wallet. *pl* **portfele**
rajstopy *pl form* hose, tights
rękawiczka *f* glove. *pl* **rękawiczki**

skarpetka *f* sock. *pl* **skarpetki**
spodnie *pl form* pants
spódniczka *f* skirt. *pl* **spódniczki**
sukienka *f* dress. *pl* **sukienki**
swet(e)r *mi* sweater. *pl* **swetry**
szalik (neck)scarf. *pl* **szaliki**
teczka *f* briefcase. *pl* **teczki**
tenisówki *pl form* tennis shoes
torba *f* bag. *pl* **torba**
torebka *f* purse. *pl* **torebki**
ubranie *n* clothing

Ubranie = Odzież

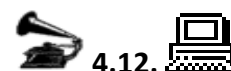

Identify the article of clothing using the list just above, using the construction **To jest ___** or **To są ___**.

ĆWICZENIA 4.B.

4.12. *Guessing the plural. You may guess the plural of a noun by using the described rules of thumb; by copying forms from the list given above; or by following the rules of the **Mini-lekcja** to this lesson. Use the items in the picture as cues. Use either **nowy** 'new', **ładny** 'pretty', or **modny** 'stylish.'*

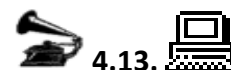
- koszula: a. **Chcę kupić nową koszulę.** *I want to buy a new shirt.*
 b. **Jakie ładne koszule.** *What pretty shirts!*

4.13. *Contrast of Nominative with **podoba się** 'appeal to' (pl. **podobają się**) and Accusative with **wolę** 'I prefer'.*

- teczka: a. Jak ci się podoba **ta teczka?** *How does this briefcase strike you?*
 b. **Wolę tamtą inną teczkę.** *I prefer that other briefcase.*

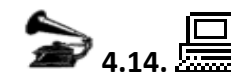
ubranie, płaszcz, czapka, portfel, dzinsy, marynarka, spodnie, samochód, koszula, rękawiczki, swet(e)r.

4.14. **czytać** -am -sz 'read'. *Supply the suggested adjective.*

list (interesting): Czytam **interesujący list.** *I'm reading an interesting letter.*

czasopismo (new), gazeta (yesterday's-wczorajszy), artykuł (demanding), opowiadanie (long), reklama (interesting), powieść (old), książka (fascinating).

4.15. *Personal forms of **pisać** -szę -szesz 'write' Singular vs. plural. Supply the the adjective.*

- ja, list (long): a. **On pisze długi list.** *He's writing a long letter.*
 b. **On pisze długie listy.** *He writes long letters.*

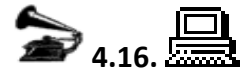
on, artykuł (interesting); ona, powieść (fascinating); ty, esej (demanding); ja, opowiadanie (new).

4.16. **dziękować** -kuję -kujesz **za**+A 'thank for'. Supply the adjective:

bluzka (pretty): Dziękuję za **ładną bluzkę**. *Thanks for the pretty blouse.*

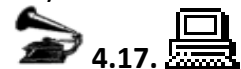
torebka (fashionable), obraz (beautiful), parasol (new), list (nice), książka (interesting), sweter (marvelous).

4.17. Accusative of direct object of names for persons after **lubić** 'like', contrasted with the Nominative-case subject used with **podobać się** 'appeal to'.

człowiek: a. Podoba mi się **ten człowiek**. *That man appeals to me.*
b. Lubię **tego człowieka**. *I like that man.*

osoba, mężczyzna, pan, dziecko, (twoja) rodzina, pani, kobieta, chłopiec, dziewczyna.

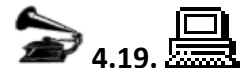
4.18. Using **bardzo** with **podoba się**. Use the output of 4.17.a as cues:

Podoba mi się ten człowiek: **Bardzo mi się podoba ten człowiek**. *I really like that man.*

4.19. Accusative case nouns and corresponding pronouns.

siostra: a. Czy znasz **moją siostrę**? *Do you know my sister?*
b. Nie, ale chętnie **ją** poznam. *No, but I'll gladly meet her.*

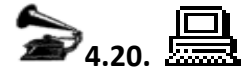
syn, żona, mąż, kolega, naczeczony, naczeczona, córka, brat, sąsiadka, profesor, przyjaciółka, przyjaciel, sąsiadka.

4.20. *Compose a sentence, putting the logical subject and complement in the appropriate cases, supplying other necessary words, and making other necessary changes. Not all sentences will require an Accusative-case complement, but most will.*

Tomek, kochać, Alina: **Tomek kocha Alinę.** *Tomek loves Alina.*

Zenon, czytać, gazeta; Marta, mieć, własny parasol; Paweł, chcieć, kupić, nowy, samochód; Agata, chcieć, kupić, nowy, sukienka; Janusz, mieć, nowy, mieszkanie; mój, mieszkanie, mieć, nowoczesny-*modern*, kuchnia; Karol, mieć, młodszy, brat, starszy, siostra; Agnieszka, mieć, bardzo, mądry-*wise*, pies; brat, pracować, inżynier; siostra, być, jeszcze, szkoła; każdy, mieszkanie, mieć, oddzielny-*separate*, sypialnia-*bedroom*; mój, brat, mieszkać, teraz, Poznań; (ja), czekać na, mój, koleżanka; (ja), patrzeć na, twój, fotografia; (ja), dziękować za, ładny krawat.

okulary gotowe do czytania *eyeglasses ready for reading.* **promocja** (here:) *a special, i.e. a sale.* Why might this sign be potentially funny?

4.C. Nie mam pojęcia

Looking for a lost item.

Zosia: Słuchaj, czy masz moje nowe czasopismo <moją nową gazetę, mój nowy podręcznik >?

Zenek: Nie, mam własne < własną, własny >. **Dlaczego pytasz?**

Zosia: Ciekawa jestem, gdzie jest moje <moja, mój>.

Zenek: Nie mam pojęcia. Dużo rzeczy gubisz ostatnio.

Zosia: Nieprawda. Zdaje ci się tylko.

Zenek: Może.

Zosia: O, tu jest. A słuchaj, czy wiesz gdzie są moje okulary <klucze>?

Zenek: Nie, nie wiem.

Listen, do you have my new magazine <newspaper, textbook>?

No, I have my own. Why do you ask?

I wonder where mine is.

I don't have any idea. You lose a lot of things lately.

That's not true. It just seems that way to you.

Maybe.

Oh, here it is. But listen, do you know where my eyeglasses <keys> are?

No, I don't.

Do zapamiętania:

Ciekaw(a) jestem, gdzie jest mój portfel.
 Czy masz moją gazetę?
 Dlaczego pytasz?
 Dużo rzeczy gubisz ostatnio.
 Gdzie jest moja gazeta?
 Gdzie są moje klucze?
 Mam inny problem.

Mam własną gazetę.
 Nie mam pojęcia.
 Nieprawda.
 O, tu jest.
 Słuchaj!
 Czy wiesz, gdzie są moje okulary?
 Zdaje ci się tylko.

Uwagi

dowiadawać się -*duję -dujesz impf +G* find out

gubić -*bię -bisz impf, pf zgubić* lose. **gubić się** +*D* become lost to s.o.

koniec -*ńca mi* end, finish. **w końcu** in the end

mój, moja, moje and **twój, twoja, twoje** can mean either 'my' or 'mine', 'your' or 'yours'. The forms **moje, twoje** are either neuter sg. or Nominative pl. (non-masc.pers.).

nie mam pojęcia I don't have a clue, an idea. **pojęcia** is the Genitive of **pojęcie** after the negated verb.

okulary *pl form* eyeglasses

ostatnio *av* lately, recently

słuchaj! *informal imperative of* **słuchać** listen

uwaga *f* note, observation, comment

własną: The Accusative sg. fem. form of **własny** own, agreeing in the conversation with unexpressed **gazetę**.

zdawać się *zdaje się +D* seem to s.o. **zdaje mi się, że...** it seems to me that...

Zenek diminutive or familiar form of **Zenon**

znaleźć *znajdę, znajdziesz, znalazł, znaleźli pf, impf* **znajdować** *znajduję -jesz* find

Zosia diminutive or familiar form of **Zofia**

Pytania (read the **Prawdziwa historia** first)

1. Gdzie są Zosia i Zenek i co robią? Co jeszcze Zenek robi? A Zosia?
2. O co pyta Zosia? Czy Zenek ma jej czasopismo? Czyje czasopismo on ma?
3. Jak myślisz, co to jest za czasopismo, które Zenek czyta? A jakie jest to czasopismo, które Zosia chce czytać?
4. Czy Zenek wie, gdzie jest jej czasopismo? Gdzie ono może być?
5. Jak myślisz, czy to jest prawda, co Zenek mówi, że Zosia dużo rzeczy gubi ostatnio?
6. Co Zosia musi mieć, żeby czytać swoje czasopismo? żeby znaleźć swoje okulary?

7. Czy ty często gubisz rzeczy? Co najczęściej gubisz? Co zgubiłeś (zgubiłaś) ostatnio?
8. Czy zgubiłeś (zgubiłaś)-*did you lose* kiedyś parasol? Okulary? Portfel? Komórkę? Klucze? Legitimację-ID?
9. Nosić okulary? Soczewki-*contacts*? Czy musisz mieć okulary, żeby czytać? Żeby prowadzić-*drive* samochód?

Prawdziwa historia

Zosia i Zenek są w domu. *Siedzą przy stole i jedzą śniadanie.* Zosia pije kawę a Zenek pije herbatę i czyta jakieś czasopismo. Zosia pyta go, czy to czasopismo, które on czyta, jest jej. Zenek odpowiada, że nie, to jest jego własne czasopismo. Zosia jest ciekawa, gdzie jest to czasopismo, które ona *wczoraj kupiła* i teraz chce czytać. Zenek nie ma pojęcia. Robi *uwagę*, że ona dużo *rzeczy* gubi ostatnio. Zosia nie zgadza się. Mówi, że zdaje mu się tylko. Ale gdzie w *końcu* jest jej czasopismo? Wreszcie *znajduje* je. Nie *dowiadujemy się*, co to jest za czasopismo, które Zosia chce czytać. Zosia teraz ma *inny* problem. Nie wie teraz, gdzie są jej okulary. Przecież musi je mieć, żeby czytać. Może Zenek jednak *ma rację*: Zosia *rzeczywiście* dużo rzeczy gubi ostatnio.

siedzieć -*dzę -dzisz* sit. **przy stole** at the table. **jedzą** they eat. **śniadanie** n breakfast. **wczoraj** av yesterday. **kupiła** she bought. **uwaga** f observation. **rzeczy** Gpl of rzecz 'thing' after **dużo**. **koniec** -*ńca mi* end. **w końcu** in the end. **znajdować** -*duję -jesz impf* find. **dowiadować się** -*duję -jesz* find out. **tymczasem** av in the meantime. **inny** aj different. **je** Apl of one them. **mieć rację** phr be right. **rzeczywiście** av really.

Advertisement for a resale shop (*komis*). *kupujemy* we buy. *sprzedajemy* we sell
(*kupować -puję -jesz impf* buy. *sprzedawać -daję -jesz impf* sell)

GRAMATYKA 4.C.

THE SPELLING OF KRESKA CONSONANTS BEFORE VOWEL ENDINGS. If the stem of a noun ends in **ć, dź, ń, ś, ź**, the kreska (acute mark) will be replaced with a trailing **i** before an ending beginning with a vowel: **koń+a= konia** horse-Asg. **łoś+a= łosia** elk-Asg; and so forth. Practice with these animal names: **niedźwiedź+a=** 'bear', **stoń+a=** 'elephant', **żółw'+a=** 'tortoise'.

SPECIAL ACCUSATIVE INSTANCES

1. FEMININE NOUNS IN -o. The Accusative of feminine-gender nouns like **twarz** face, **noc** night, **rzecz** thing is like the Nominative; i.e., there is no ending. However, a modifying adjective will change according to case:

Dobrze pamiętam tę noc. *I remember that night*

Jola ma interesującą twarz. *Jola has an interesting face.*

2. MALE NAMES IN -ek. Male names in -ek drop the **e** before any ending, including the Asg. ending -a:

Marek, Jurek, Janek, Zbyszek, etc., Asg. **Marka, Jurka, Janka, Zbyszka**.

Occasionally for clarity, such names will be cited here with the **e** in parentheses:

Mar(e)k, Jur(e)k, Jan(e)k, Zbysz(e)k.

3. MASCULINE NOUNS IN -a. Such nouns take the endings of a feminine noun, but modifier agreement is that of a masculine animate noun:

Znam tego mężczyznę. *I know that man.*

Chętnie poznam twojego kolegę. *I'll gladly meet your friend.*

4. ADJECTIVAL NOUNS. Adjectival nouns have the function of nouns, but take the endings of adjectives:

Znam twojego znajomego. *I know your acquaintance (m.)*

Pamiętam twoją narzeczoną. *I remember your fiancée (f.)*

5. ADJECTIVAL LAST NAMES take adjective endings:

Znam pana Jana Bylewskiego. *I know Mr. Jan Bylewski.*

Znam panią Różę Bylewską. *I know Ms. Roza Bylewska.*

6. NOMINAL LAST NAMES. When referring to a woman, last names ending in consonants do not take a special Accusative ending. When referring to a man, they take the

regular masculine animate Accusative ending **-a**. The Accusative of **pan** is regular: **pana**; the Accusative of **pani** is irregular: **panią**:

Znam pana Stanisława Musiała. *I know Mr. Stanisław Musiał.*

Znam panią Zofię Musiał. *I know Ms. Zofia Musiał.*

7. FEMALE TITLES DERIVED FROM MALE TITLES. When a woman bears the title that has no female correspondent, like **profesor**, **prezydent**, **premier**, and so on, the title is treated the same way as female last names ending in a consonant; i.e., they are not declined, while their modifiers take feminine agreement:

Przedstawiam panią minister Zofię Musiał. *I present madame minister Zofia Musiał.*

SUMMARY. Here is a summary of various situations one encounters when expressing the Accusative case, as contrasted to the Nominative case. Key to gender abbreviations: *f* feminine, *ma* masculine animate, *mi* masculine inanimate, *mp* masculine personal, *n* neuter.

THINGS AND MASCULINE-GENDER ANIMALS:

Nominative case:

To jest +N *That's a* ____.

mi **inny sweter** *different sweater*

ma **inny kot** *different cat*

f **inna koszula** *different shirt*

f **inna powieść** *different novel*

n **inne mieszkanie** *different apt.*

Accusative case:

Wolę +A *I prefer a* ____.

inny sweter *different sweater*

innego kota *different cat*

inną koszulę *different shirt*

inną powieść *different novel*

inne mieszkanie *different apt.*

PERSONS:

To jest +N *That's* ____.

mp **twój brat** *your brother*

mp **twój kolega** *your colleague*

mp **twój znajomy** *your acquaintance*

mp **ten pan** *that gentleman*

mp **Jan Zieliński** *Jan Zielinski*

mp **Jan Nowak** *Jan Nowak*

f **twoja siostra** *your sister*

f **twoja znajoma** *your acquaintance*

f **ta pani** *nice lady*

f **Ewa Zielińska** *Ewa Zielinska*

f **Ewa Nowak** *Ewa Nowak*

Znam +A *I know* ____.

twojego brata *your brother*

twojego kolegę *your colleague*

twojego znajomego *your acquaintance*

tego pana *that gentleman*

Jana Zielińskiego *Jan Zielinski*

Jana Nowaka *Jan Nowak*

twoją siostrę *your sister*

twoją znajomą *your acquaintance*

tę panią *that lady*

Ewę Zielińską *Ewa Zielińską.*

Ewę Nowak *Ewa Nowak*

EXPRESSING 'ONE'S OWN'. When an Accusative-case noun in the complement part of a sentence is possessed by the subject of that sentence, the possessive relation is expressed by **swój, swoja, swoje** *one's own* rather than by one of the other possessive pronouns (**mój, twój, jego, jej, ich, pana, pani**). In effect, **swój, swoja, swoje** in this position encompasses all of the senses of 'my, your, his, her, their own':

Czekam na swojego kolegę. *I'm waiting for my colleague.*

Masz swoją teczkę? *Do you have your briefcase?*

On kocha swoje dziecko. *He loves his child.*

The item **swój swoja swoje** can never occur in the subject part of a sentence, or in the predicate after the verb **być**. A good rule of thumb is: you will almost always be right if you do not use **swój, swoja, swoje** in any Nominative case function.

The distinction between **jego** *his* or **jej** *her* and **swój swoja swoje** is crucial. **On kocha jego dziecko** means that he loves someone else's child. **On kocha swoje dziecko** means that he loves his own child. There is no such possibility for confusion in the 1st and 2nd persons, so that one may use either **mój moja moje, twój twoja twoje** or **swój swoja swoje**:

Mam mój/swój zeszyt. *I have my notebook.*

Czy masz swoją/swoją książkę? *Do you have your book?*

The notion of 'own' may be reinforced with the word **własny** *one's own*, which can be used in combination with **swój swoja swoje**:

Mam (swój) własny zeszyt. *I have my own notebook.*

Mam swoją (własną) książkę. *I have my own book.*

Especially when referring to friends, relations, body-parts, and pets, the possessive pronoun is usually omitted:

Czekam na syna. *I'm waiting for (my) son.*

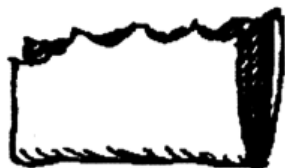
Kolega pracuje w mieście. *(My) colleague works in town.*

Ręka mnie boli. *(My) hand hurts me.*

Pies mi uciekł. *(My) dog ran away.*

INVERTING SUBJECT-OBJECT WORD ORDER (REPEAT). Polish word order is often the same as in English, in that the subject usually precedes the verb and its complement, as in **Adam kocha Ewę**. This sentence answers the question 'Whom does Adam love? However, in Polish, subject-object word order may be inverted to change the emphasis. The sentence **Ewę kocha Adam**, with the same subject and object as the first sentence, but with their places inverted,

answers the question 'Who loves Ewa?' One sees that the most important information in a Polish sentence is typically placed at the end. Polish often employs subject-complement inversion in order to achieve the effect of passive voice. Thus, **Ewę kocha Adam** can usually be translated as 'Ewa is loved by Adam'. One sees the same effect in the following sentence, taken from an advertisement:

Twój portfel zjada inflacja ?

Because of the possibility of inverse object-verb-subject word order, a sentence like this causes the reader to do a double-take. Of course it is inflation that is devouring the pocketbook, as logic suggests, not the other way around, as usual word order suggests. In any case, the Nominative case ending **-a** on **inflacja** shows that **inflacja**, not **portfel**, is the subject, hence it is the one doing the devouring (**portfel** is ambiguous: it could be either Nominative or Accusative; one assumes it is Accusative because **inflacja** is unambiguously Nominative). The sense here is that of a passive: "Is your pocketbook being devoured by inflation?"

THE PLURAL OF **to jest** 'THAT IS (REPEAT)'. The plural of **to jest** is **to są** plus the plural of the noun. Remember that the plural (non-masculine personal) adjective ending is **-e**:

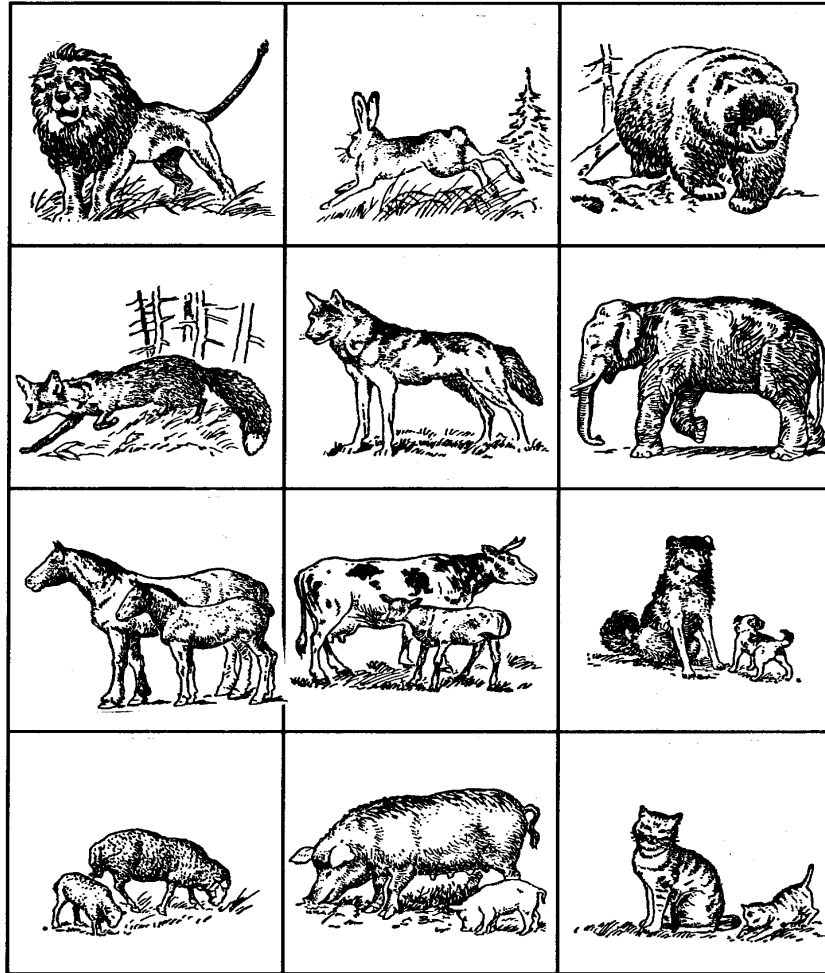
To jest interesująca książka. *That's an interesting book.*

To są interesujące książki. *Those are interesting books.*

The plural of the question **Co to jest?** is **Co to są?**

--**Co to są?** *What are those?* -**To są moje rękawiczki.** *Those are my gloves.*

ĆWICZENIA 4.C.
zwierzęta, dzikie i domowe *animals, wild and domestic*

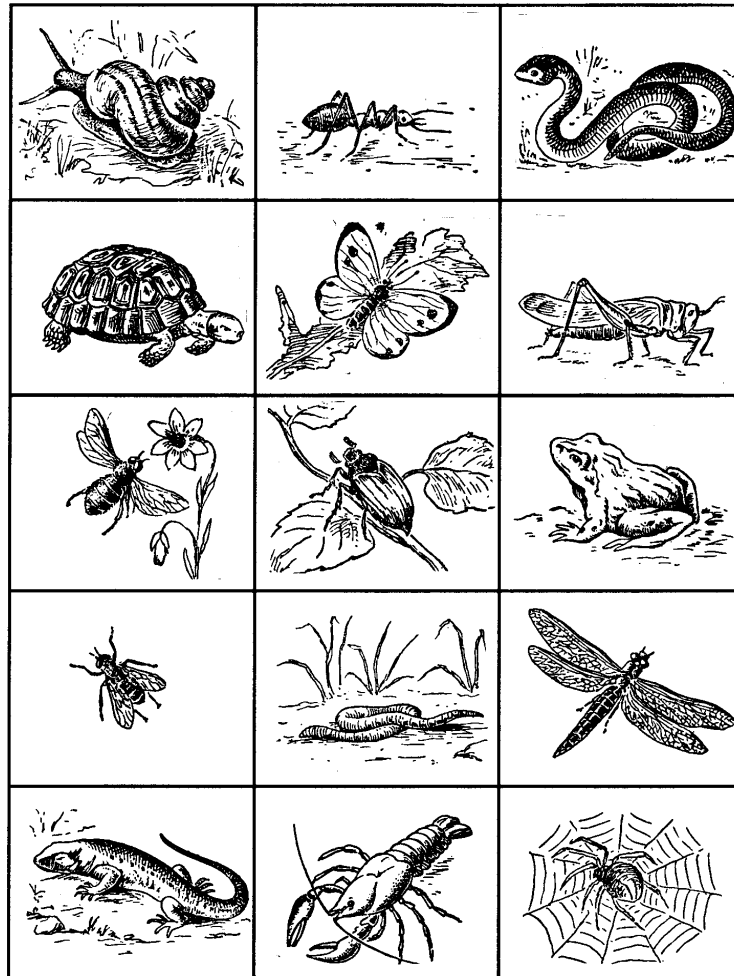

koń horse (*żreback foal*), **kot** cat (*kociak kitten*), **królik** rabbit, **krowa** cow (*cielak calf*), **l(e)w** lion, **lis** fox, **niedźwiedź** bear, **owca** sheep (*baran(e)k lamb*), **p(ie)s** dog (*szczeniak puppy*), **stoń** elephant, **świnia** pig (*prosiak piglet*) **wilk** wolf, **zając** hare.

4.21. Use the animals in the picture as cues. Remember to respell "kreska" consonants as consonant plus *i* before endings: Asg. **koń+a**, spelled **kon*ia***. The drill may be done in both singular and plural (peek at the rules in Mini-Lesson 4, or use the *śniadania-obiady-kolacje* rule given earlier).

- koń: a. Czy widzisz **tego konia**? *Do you see that horse?*
 b. Czy widzisz **te konie**? *Do you see those horses?*

owady insects, gady critters, płazy reptiles

dżdżownica earthworm, **jaszczur** salamander, **jaszczurka** lizard, **konik polny** grasshopper, **motyl** butterfly, **mrówka** ant, **mucha** fly, **pająk** spider, **pszczola** bee, **rak** crab, **crawfish**, **ślimak** snail, **ważka** dragonfly, **wąż węża** snake, **żaba** frog (**ropucha** toad), **żółw żółwia** turtle, tortoise, **żuk** beetle.

4.22. Practice with Accusative singular and Nominative/Accusative plural of adjective+nouns naming animals. Use the words in the picture above as cues.

- ślimak: a. Widzę **dużego ślimaka**. *I see a large snail.*
 b. Jakie duże **ślimaki**! *What big snails!*

4.23. **własny, własna, własne** 'own'

- parasol: a. Czy masz **mój parasol**? *Do you have my umbrella?*
b. Nie, mam **własny parasol**. *No, I have my own umbrella.*

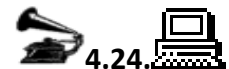
krawat, torebka-*purse*, pasek,teczka-*briefcase*, pióro, kapelusz, sukienka, portfel.

4.24. **swój swoja swoje** 'one's own'

krawat: Czy on ma **swój krawat**? *Does he have his (own) necktie?*

marynarka, parasol, płaszcz, koszula, portfel, czapka, ubranie.

4.25. *Accusative case of words naming friends and relations.*

- ja, kolega: a. To jest **mój kolega**. *That's my colleague.*
b. Czekam na **mojego (swojego) kolegę**. *I'm waiting for my colleague.*

on, koleżanka; ona, przyjaciel; ja, siostra; ty, brat; pan, znajomy; pani, znajoma; on, matka;
ona, ojciec; ja, narzeczony/narzeczona.

4.26. *Accusative of relation-names after pamiętać 'remember', contrasted with Nominative used with podobać się 'be appealing'.*

- mąż: a. Podoba mi się **twój mąż**. *I like your husband (I find your husband appealing)*
b. Dobrze pamiętam **twojego męża**. *I remember your husband well.*

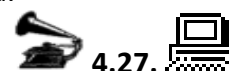
siostra, matka, ojc(ie)c, brat, syn, córka, koleżanka, sąsiad, przyjaciel, narzeczona, ciocia,
wuj(e)k, żona, kolega, znajomy.

4.27. *Accusative of personal names after **znać** 'know'.*

Jolanta Cieszyńska: Dobrze znam **panią Jolantę Cieszyńską**. *I know Ms. Jolanta Cieszyńska well.*

Maria Jarocka, Janusz Krzywiński, Ewa Modrak, Jerzy (*like adj.*) Czyż, Marek Sędlak, Barbara Śliwińska, Szymon Gościński, Maria Michalska, Ewa Andrzejewska, Piotr Strączek, Natalia Klin, Mirosław Patyński, Barbara Hoffmanowa, Tomasz Rutkowski, Monika Balińska.

4.28. *Sentence construction. Put the parts into a short sentence, making appropriate grammatical changes.*

Tomek, kochać, Alina: **Tomek kocha Alinę**. *Tomek loves Alina.*

Zenon, czytać, gazeta; Marta, mieć, własny, torebka; Paweł, chcieć, kupić, nowy, samochód; Agata, chcieć, kupić, nowy, sukienka; Janusz, mieć, nowy, mieszkanie; mój, mieszkanie, mieć, nowoczesny-modern, kuchnia; Karol, mieć, młodszy, brat, i, starszy, siostra; Agnieszka, mieć, bardzo, miły, i, grzeczny, pies; brat, pracować, inżynier; siostra, być, jeszcze, szkoła; każdy, mieszkanie, mieć, oddzielny *separate*, sypialnia; mój, brat, mieszkać, teraz, Poznań; (ja), czekać na, mój, kolega. (ja), odwiedzać, mój, stary, i, bardzo, chory, ciocia.

4.29. **swój vs. jego or jej**. *Choose between **jego/jej** or **swój swoja swoje**, assuming reference is to the subject of the sentence.*

- a. Zosia nie wie, gdzie są **jej/swoje** okulary.
- b. Zenek też nie wie, gdzie są **jej/swoje** okulary.
- b. Może ona zostawiła **jej/swoje** okulary w pracy.
- c. Zenek chce znaleźć **jego/swoje** czasopismo.
- d. **Jego/swoje** czasopismo leży na stole.
- e. Ewa ma nową sukienkę. Adamowi nie podoba się **jej/swoja** nowa sukienkę.
- f. Joasia bardzo lubi **jej/swojego** nowego psa.
- g. **Jej/swój** nowy pies nazywa się "As."

owczarek nizinny Lowland Shepherd, one of five recognized Polish breeds

4.D.1. Bandyta

Julek: - **Masz psa w Polsce?**

Joasia: - **Owszem, mam.**

Julek: - **Co to za pies?**

Joasia: - **Jaka rasa?**

Julek: - **Tak.**

Joasia: - **To owczarek nizinny <aporter labradorski>.**

Julek: - **Jak się wabi?**

Joasia: - **Bandyta.**

Julek: - **Dobre imię. Co on umie?**

Joasia: - **Umie siedzieć, leżeć, szczekać i merdać ogonem.**

Julek: - **Więc to bardzo mądry pies! Umie też aportować?**

Joasia: - **On uwielbia aportować.**

Do you have a dog in Poland?

Sure I do.

What kind of dog is it?

What breed?

Yes.

A Lowland Shepherd <Labrador retriever>.

What's its name?

Bandit.

A good name. What does it know how to do?

It knows how to sit, lie down, bark, and wag its tail.

So it's a very clever dog! Does it also know how to fetch?

It adores fetching.

Gilgamesz i mysz

4.D.2. Gilgamesz

Joasia: **A ty, czy ty masz psa?**

Julek: **- Nie, kota.**

Joasia: **- Jak się nazywa?**

Julek: **- Gilgamesz.**

Joasia: **- Ciekawe imię. Co to za kot?**

Julek: **- Nijaki. Uliczny.**

Joasia: **- Co on umie?**

Julek: **- Umie pić mleko, spać, mruścić i miauczeć.**

Joasia: **- Umie też łapać myszy?**

Julek: **- On uwielbia łapać myszy.**

And you, do you have a dog?

No, a cat.

What's its name?

Gilgamesh.

An interesting name. What kind of cat is it?

No sort. A street cat.

What does it know how to do?

It knows how to drink milk, sleep, purr and meow.

Does it also know how to catch mice?

It adores catching mice.

Do zapamiętania

Co to za pies?
 Co twój kot umie?
 Czy twój kot umie łapać myszy?
 Jak twój pies się wabi?
 Masz psa w Polsce?

Mój kot umie miauczeć i mruzczeć.
 Mój pies umie merdać ogonem.
 Mój pies uwielbia aportować.
 Umie siedzieć, leżeć i szczekać.
 Więc to bardzo mądry pies.

Uwagi

Joasia familiar form of **Joanna**
Julek familiar form of **Julian**
łapać -pię -piesz catch
mądry *aj* wise, smart, clever
merdać -am -asz +l wag. **merdać ogonem**
 wag tail
miauczeć -czę -czysz meow
mruzczeć -czę -czysz purr
mysz *f pl* myszy mouse
nijaki *pron aj* no special kind
ogon *mi -a* tail

pić *piję pijesz* drink
spać *śpię śpisz* sleep
szczekać -am -asz bark
śmierdzieć -dzę -dzisz *impf* stink
temat theme, subject. **na temat** +G on the subject of
umieć -em -esz know how (to)
uwielbiać -am -asz adore
wabić się -bię -biesz call to come (of a dog)
zwierzę *n, pl* **zwierzęta** animal. **zwierzę domowe** household animal, pet

Pytania

1. Jakiego psa ma Joasia w Polsce? Czy to jest polska rasa, czy jakaś inna?
2. A czy Julek ma rasowego kota? Jakiego kota on ma?
3. Jak myślisz: dlaczego pies nazywa się "Bandyta"? A dlaczego kot nazywa się Gilgamesz?
4. Co pies umie tak nadzwyczajnego [**nadzwyczajny** *extraordinary*]? A kot? Co on umie?
5. Jak myślisz: czy Pirat chętnie pozna Gilgamesza i odwrotnie [**odwrotny** *the other way around*]? Dlaczego tak myślisz?
6. Co tradycyjnie robi pies owczarek?*
7. Czy wszystkie psy szczekają? Merdają ogonem? Aportują? Mają pchły [**pchła** *flea*]?
8. A koty? Czy wszystkie koty umieją miauczeć i mruzczeć? Łapać myszy? Też mają pchły, tak jak psy? Śmierdzą?
9. Czy masz zwierzę w domu? Powiedz parę słów [say a couple of words] na jego temat?
10. Jak myślisz: kto ma lepszy character, koty czy psy? Dlaczego tak myślisz?
11. Masz alergię na koty, na psy, czy na inne zwierzę?

*Pies owczarek tradycyjnie pielęgnuje owiec dla owcarza. **pielęgnować** -nuję -jusz +G look after, take care of. **owca** *sheep. Gpl* **owiec. owczarz** *mp* Shepherd.

Prawdziwa historia

Joasia i Julek rozmawiają *na temat zwierząt domowych*. Joasia ma alergię na koty, więc ona nie może mieć kota. Ona ma w domu owczarka nizinnego, który nazywa się Bandyta. To jest polska rasa, która jest bardzo *łagodna* i inteligentna. Julek z *kolei* ma zwykłego ulicznego kota, który jednak ma bardzo *osobliwy* character. *Nic specjalnego* nie umie, tylko miauczy, mruczy i pije mleko. Ale najlepiej umie spać. Śpi prawie *przez cały dzień* na *kanapie*. Ma jedną *zaletę*: umie i lubi łapać myszy. Bandyta *natomiast* umie *wiele rzeczy*. Umie siedzieć, stać i leżeć *na komendę*, i uwielbia aportować. Może aportować piłkę przez cały dzień. *Obydwa* zwierzęta są bardzo *rozpieszczone* i zadowolone.

na temat zwierząt domowych on the subject of household animals (pets). **łagodny** *aj* gentle. **z kolei** *av phr* in turn. **osobliwy** *aj* individual. **nic specjalnego** nothing special. **przez cały dzień** the whole day through. **kanapa** *f* sofa. **zaleta** *f* virtue. **natomiast** on the other hand. **wiele rzeczy** many things. **na komendę** on command. **piłka** *f* ball. **obydwa** *m/n* both. **rozpieszczony** *aj* spoiled.

zwierzęta domowe (not all are pictured here)

chomik *ma* hamster
kanar(e)k *ma* canary
kot *ma* cat
królik *ma* rabbit
papuga *f* parrot
papuzka *f* parakeet
pies *psa* *ma* dog

ropucha *f* toad
ryby akwariowe aquarium fish
świnia morska *f* guinea pig
tarantula *f* tarantula
wąż węża *ma* snake
żaba *f* frog
żółw *żółwia* *ma* turtle, tortoise

GRAMATYKA 4.D.

NOTES ON VARIOUS PRONOMINAL ADJECTIVES

1. 'WHAT KIND OF': **jaki, jaka, jakie**. The pronominal questioning adjective **jaki, jaka, jakie**, is frequent in Nominative and Accusative constructions.

Nominative:

Jaki to jest zeszyt? *What kind of notebook is that?*

Jaki to jest pies? *What kind of dog is that?*

Jaka to jest teczka? *What kind of briefcase is that?*

Jakie to jest krzesło? *What kind of chair is that?*

Accusative:

Jaki zeszyt chcesz kupić? *What (kind of) notebook do you want to buy?*

Jakiego psa chcesz kupić? *What (kind of) dog do you want to buy?*

Jaką teczkę chcesz kupić? *What (kind of) briefcase do you want to buy?*

Jakie krzesło chcesz kupić? *What (kind of) chair do you want to buy?*

jaki, jaka, jakie is also used in questions of the type:

Jakie miasto jest największe? *What town is largest?*

--and in exclamations of the type:

Jakie ładne oczy! *What pretty eyes!*

2. 'SOME SORT OF': The pronominal adjective **jakiś, jakaś, jakieś** is formed by adding the particle **-ś** to the end of forms of **jaki, jaka, jakie**:

Nominative (as if answering **Co to jest?**):

To jest jakiś budynek. *That's some sort of building.*

To jest jakiś człowiek. *That's some kind of man.*

To jest jakaś kobieta. *That's some kind of woman.*

To jest jakieś muzeum. *That's some kind of museum.*

Accusative (as if answering **Co/kogo widzisz?**):

Widzę jakiś budynek. *I see some kind of building.*

Widzę jakiegoś człowieka. *I see some kind of man.*

Widzę jakąś kobietę. *I see some kind of woman.*

Widzę jakieś muzeum. *I see some kind of museum.*

3. 'ANY AT ALL': **jakikolwiek, jakakolwiek, jakiekolwiek**. The idea of 'any at all, it doesn't matter what kind', is expressed with forms of **jakikolwiek, jakakolwiek, jakiekolwiek**:

-Kup mi jakąś gazetę? *Buy me some sort of newspaper.*

-Jaką? *What kind?*

-Jakakolwiek. Jakakolwiek będzie dobra. *Any kind at all. Any kind will be fine.*

See also: **cokolwiek** *whatever, anything at all*, **ktokolwiek** *whoever, anyone at all*, **gdziekolwiek** *wherever, anywhere at all*, **kiedykolwiek** *whenever, any time at all*.

4. **który, która, które** 'WHICH' AS A QUESTION WORD. The word **który, która, które** *which, who* is used to ask about the identity of a specific object or person, as opposed to others:

Nominative:

Który samochód będzie dobry? *Which (specific) car will be good?*

Który koń będzie dobry? *Which (specific) horse will be good?*

Która książka będzie dobra? *Which (specific) book will be good?*

Które pióro będzie dobre? *Which (specific) pen will be good?*

Accusative:

Który samochód wolisz? *Which (specific) car do you prefer?*

Którego konia wolisz? *Which (specific) horse do you prefer?*

Którą książkę wolisz? *Which (specific) book do you prefer?*

Które pióro wolisz? *Which (specific) pen do you prefer?*

5. **który, która, które** 'WHICH,' 'WHO,' 'WHOM' AS A RELATIVE PRONOUN. The word **który, która, które** *which, who* is used to make relative clauses. The gender, whether masculine, feminine, or neuter, is determined by the noun being referred to. The case is determined by the syntax of the clause in which the relative pronoun occurs. Note that relative pronouns in English are often omitted, but in Polish they cannot be.

Nominative:

Tu jest film, który mi się podoba. *Here is a movie (which) I like.*

Czy znasz tego pana, który czeka na mnie? *Do you know the gentleman who is waiting for me?*

Czy wiesz, która pralka będzie lepsza? *Do you know which washer would be better?*

Tu jest mieszkanie, które podoba mi się. *Here is an apartment (which) I like.*

Accusative:

Tu jest samochód, który chcę kupić. *Here is the car (which) I want to buy.*

To jest aktor, którego naprawdę lubię. *That's an actor (whom) I really like.*

Tu jest książka, którą musisz przeczytać. *Here's a book (which) you must read.*

Tu jest mieszkanie, które muszę kupić. *Here's an apartment (which) I have to buy.*

One uses **kto** or **co** as relative pronouns only if the referent is another pronoun:

Kto to jest, kto tam stoi? *Who is that standing there?*

To jest ktoś, kogo dobrze znam. *That's someone I know well.*

Tu jest coś, co naprawdę lubię. *Here is something I really like.*

6. 'THE SAME', 'A DIFFERENT'.

a. 'The same' is expressed with **ten sam, ta sama, to samo**:

Nominative:

Czy to jest ten sam budynek? *Is that the same building?*

Czy to jest ten sam pies? *Is that the same dog?*

Czy to jest ta sama kobieta? *Is that the same woman?*

Czy to jest to samo zwierzę? *Is that the same animal?*

Accusative:

Widzę ten sam budynek. *I see the same building.*

Widzę tego samego psa. *I see the same dog.*

Widzę tę samą kobietę. *I see the same woman.*

Widzę to samo zwierzę. *I see the same animal.*

b. 'A different' is expressed with forms of **inny**:

Nominative:

Podoba ci się ten krawat? *Does this tie appeal to you?*

Podoba ci się ten pies? *Does this dog appeal to you?*

Podoba ci się ta bluzka? *Does this blouse appeal to you?*

Podoba ci się to ubranie? *Does this clothing appeal to you?*

Accusative:

Nie, wolę inny krawat. *No, I prefer a different necktie.*

Nie, wolę innego psa. *No, I prefer a different dog.*

Nie, wolę inną bluzkę. *No, I prefer a different blouse.*

Nie, wolę inne ubranie. *No, I prefer different clothing.*

ĆWICZENIA 4.D.

4.30. **który** 'which'; **każdy** 'every'; **żad(e)n** 'not any' (for the last two words, see 3.C).

- bluzka: a. **Która bluzka** będzie **dobra**? *Which blouse will be good?*
 b. **Każda bluzka** będzie **dobra**. *Every blouse will be good.*
 c. **Żadna bluzka** nie będzie **dobra**. *No blouse will be good.*

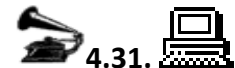
kapelusz, marynarka, płaszcz, portfel, teczka, pasek.

4.31. *Choose different colors:*

- bluzka: a. **Którą bluzkę** wolisz? *Which blouse do you prefer?*
 b. **Która bluzka** podoba ci się? *Which blouse appeals to you?*
 c. Podoba mi się **tamtą zieloną bluzka**. *That green blouse there appeals to me.*
 d. Wolę **tamtą zieloną bluzkę**. *I prefer that green one there.*

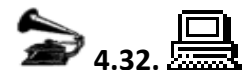
parasol, czapka, torebka, portfel, sweter, plecak, sukienka, ubranie.

4.32. *Contrast of Nominative with **podoba się** 'appeal to' and Accusative with **poznać** 'get to know':*

- profesor: a. Podoba mi się **twój profesor**. *Your professor appeals to me.*
 b. Chętnie poznam **każdego twojego profesora**. *I'll gladly meet any professor of yours.*

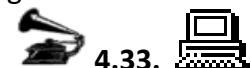
studentka, krewny, znajomy, kolega, przyjaciółka, sąsiad.

4.33. **jakiś, jakaś, jakieś** 'some kind of'.

Ona czeka na mężczyznę: Ona czeka na **jakiegoś mężczyznę**. *She's waiting for some man.*

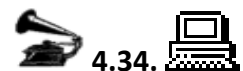
On czyta książkę. On buduje dom. On ma marynarkę. Ona czyta opowiadanie. Ona chce kupić powieść (f.). Czytam czasopismo. Ona czeka na krewnego. Ona widzi znajomego. On ma kota.

4.34. **jakiś, jakaś, jakieś** 'some kind of', continued.

- płaszcz: a. Chcę kupić **jakiś płaszcz**. *I want to buy some kind of coat.*
b. **Jaki płaszcz** chcesz kupić? *What kind of coat do you want to buy?*
c. Chcę kupić **modny, tani i ładny płaszcz**. *I want to buy a stylish, cheap, and pretty coat.*

ubranie, płaszcz, czapka, kot, portfel, marynarka, samochód, koszula, sweter.

4.35. **ten sam, ta sama, to samo** 'the same' and **inny, inna, inne** 'a different'.

- mężczyzna: a. Czy to jest **ten sam mężczyzna**? *Is that the same man?*
b. Nie, jest **inny**. *No, it's a different one.*

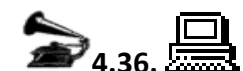
dziewczyna, pan, żona, osoba, dziecko, pani, student, chłopiec, kobieta.

4.36. **jakikolwiek, jakakolwiek, jakiegokolwiek** 'any sort of'

gazeta: Kup mi **jakąkolwiek gazetę**. *Buy me any sort of newspaper at all.*

krawat, koszula, czasopismo, książka, płaszcz, mydło soap.

4.37. *I'd gladly meet:* **chętnie poznam** with various nouns.

brat: Chętnie poznam **twojego brata**. *I'd gladly meet your brother.*

siostra, znajomy, przyjaciółka, narzeczona, syn, krewny, córka.

4.38. **jeden... drugi...** 'one', 'the other: Make up some contrastive activity or situation, using the suggested noun.

brat: Jeden brat pracuje w Poznaniu, a drugi brat pracuje w Bydgoszczy.

One brother works in Poznan, and the other works in Bydgoszcz.

siostra, wujek, krawat, koszula, profesor, student, muzeum, książka.

4.39. The words above, in order, mean 'sandwiches,' 'pastries,' 'desserts,' 'snacks,' 'drinks.' Using deductive logic, knowledge, or by applying the **śniadanie-obiad-kolacja** rules (4.B) in reverse, guess the singular form of each of the five nouns in the sign, given here in the plural. Some are ambiguous. Then check with a dictionary to see if you guessed correctly.

sandwich:

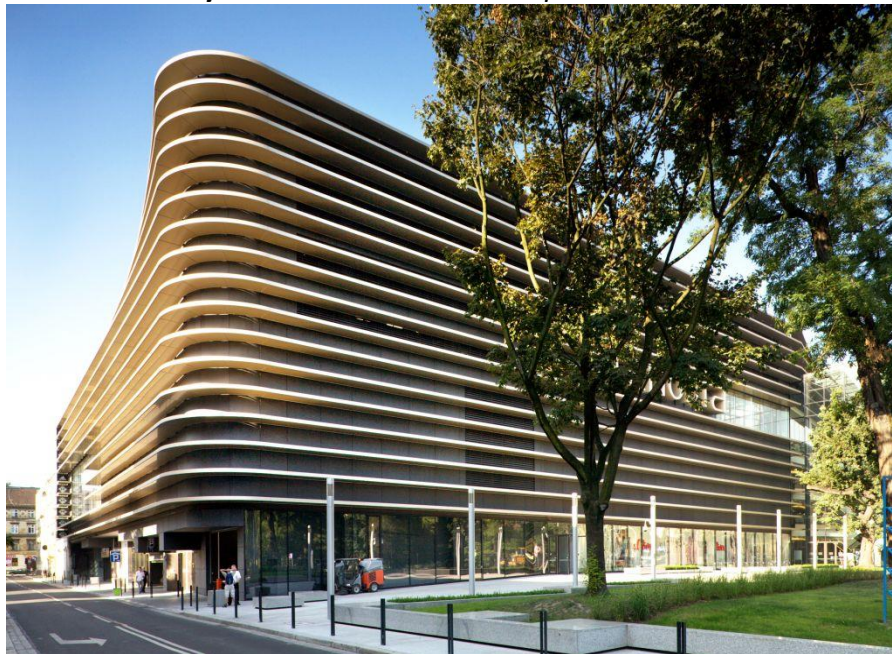
snack:

pastry:

drink:

dessert:

Dom mieszkalny we Wrocławiu *An new apartment house in Wrocław*

4.E. Nowe mieszkanie

My new apartment is fairly large and very comfortable.

Patrycja: -Mam nowe mieszkanie.

Piotr: -To wspaniale. Jak ono wygląda? Czy jest duże?

Patrycja: -Jest dość duże i bardzo wygodne. Jest tam duży pokój, dwa małe pokoje, kuchnia i jadalnia.

Piotr: -To rzeczywiście jest duże. Czy ma też łazienkę?

Patrycja: -Oczywiście. Przecież każde mieszkanie ma łazienkę.

Piotr: Hm. Na którym ono jest piętrze?

Patrycja: -Na czwartym.

Piotr: -Czy jest winda?

Patrycja: -Jest, oczywiście. <Nie, nie ma.>

I have a new apartment.

That's wonderful. What does it look like? Is it large?

It's rather large, and very comfortable. There is a large room, two small rooms, a kitchen, and a dining room.

Then it really is large. Does it also have a bathroom?

Of course. After all, every apartment has a bathroom.

Hm. What floor is it on?

On the fourth.

Is there an elevator?

There is, of course. <No, there isn't.>

Do zapamiętania:

Czy jest balkon?
 Czy mieszkanie ma łazienkę?
 Czy ono jest duże?
 Jak ono wygląda?
 Jest tam duży pokój, dwa małe pokoje i
 kuchnia.
 Każde mieszkanie ma kuchnię.

Każde mieszkanie ma łazienkę.
 Mam nowe mieszkanie.
 Mieszkanie jest bardzo wygodne.
 Mieszkanie jest dość duże.
 Na którym piętrze?
 Ono rzeczywiście jest duże.
 To wspaniale.

Uwagi

cieszyć się -szę -szysz be glad
co ciekawego what of interest
głupi głupie głupia *aj* stupid
meble *pl form* furniture
piętro *n* floor, story. **na piętrze**
pokój *pokoju mi* room. *plural* **pokoje**

rzeczywisty *aj* actual, real. *av* **rzeczywiście**
 really, indeed
to can mean 'then' as in **To rzeczywiście jest**
duże. Then it really is large.
wspaniały *aj* wonderful, marvelous. *av*
wspaniale

Pytania

1. Dlaczego Patrycja się cieszy?
2. Jak jej nowe mieszkanie wygląda? Czy jest duże?
3. Jakie pokoje tam są? Czy mieszkanie ma balkon? Czy ma kuchnię? łazienkę? Męską jaskinię*? Na którym piętrze jest? Czy jest winda?
4. Czego jeszcze nie wiemy o jej mieszkaniu? Czy ona tam będzie mieszkać sama?
5. Czy ty masz nowe mieszkanie czy raczej stare?
6. Jakie jest twoje mieszkanie (Jaki jest twój dom)? Czy ono (on) ma balkon? sypialnię? garaż? saunę?
7. Co ciekawego masz w mieszkaniu? Jakie meble tam są?
8. Czy każde nowe mieszkanie ma łazienkę? kuchnię? balkon? windę? saunę? ogrzewanie-*heating*? elektryczność? gaz? A czy twoje mieszkanie ma to wszystko?

Prawdziwa historia

Patrycja jest bardzo zadowolona, bo ma nowe mieszkanie. Piotr zgadza się, że to wspaniale. On pyta ją, jak jej nowe mieszkanie wygląda. Patrycja mówi, że ono jest dość duże i bardzo wygodne. Jest tam duży pokój, dwa małe pokoje, kuchnia i jadalnia. Piotr pyta, czy mieszkanie ma też łazienkę. *Głupie* pytanie. Przecież każde mieszkanie ma łazienkę. Dowiadujemy się, że jej mieszkanie jest na czwartym piętrze i że jest winda. Nie wiemy, jakie *meble* ma jej mieszkanie. Też nie wiemy czy ono ma balkon, ale pewnie ma. *Prawie* każde mieszkanie ma balkon. Nie wiemy też, czy to jest jej własne mieszkanie, czy tylko je *wynajmuje*. Nie wiemy też, ile ona zapłaciła za mieszkanie.

na którym piętrze on what floor. **głupi** -pia -pie aj stupid. **meble** pl form furniture. **balkon** mi balcony. **prawie** av almost. **wynajmować** -muję -jesz rent. **płacić** -cę -cisz impf, pf **zapłacić** za+A pay for.

M jak mieszkanie. M is for "Mieszkanie". A magazine devoted to apartment living. The lead article, **pocztówka z wakacji** 'postcard from vacation', discusses interior decoration inspired by one's vacation.

GRAMATYKA 4.E.

USING QUESTIONS AS A GUIDE TO CASE. The question that a person speaking Polish asks will almost always give a clue as to the case-form needed in the answer to the question, and one can learn to be attentive to such clues. For example, from the question

Którą koszulę wolisz? *Which shirt-Accusative do you prefer?*

one can see that the answer requires the use of the Accusative case:

Wolę tamtą żółtą koszulę. *I prefer that yellow shirt-Accusative over there.*

See also:

Jakiego psa chcesz kupić? *What sort of dog do you want to buy?*

Chcę kupić labradora. *I'd like to buy a Labrador (or simply: labradora).*

One usually repeats a preposition that was given in a question:

Na kogo czekasz? *For whom are you waiting?*

Na Marię Zielińską. *For Maria Zielińska.*

O kim rozmawiasz? *About whom are you talking?*

O mojej znajomej. *About my f. acquaintance.*

DESCRIBING OBJECTS IN A ROOM

Verbs of physical status (review):

leżeć -żę -żysz lie (said of objects in a lying position, e.g. a rug)

stać *stoję stoisz* stand (said of objects that are in a sitting or standing position, e.g. tables, chairs, etc.)

wisieć -szę -sisz hang (also said of objects that are suspended, e.g. pictures, curtains, etc.)

The verb **siedzieć** -dzą -dzisz 'sit' is more often said of people than of objects.

Adverbs of location:

na prawo on the right

na lewo on the left

na wprost straight ahead

na środku in the middle

obok alongside, next to it

w kącie, w rogu in the corner, (but:) **na rogu ulicy** on the street corner

Examples:

W rogu stoi lampa. *A lamp is standing in the corner.*

Na łóżku leży duży pies. *A large dog is lying on the bed.*

Na ścianie wisi portret. *A portrait is hanging on the wall.*

Note that a difference in subject position often translates into English as a difference in definite or indefinite reference, a consequence of the fact that subject position before the verb in such instances is related to “old”, i.e., known, information, while position after the verb is related to “new”, or unknown, and hence emphasized information. Compare:

Na górze stoi stary dom. *An old house is standing on the hill.*

Stary dom stoi na górze. *The old house is standing on the hill.*

HOME AND APARTMENT (PLUS LOCATIVE CASE FORMS AFTER **na** ‘ON’ AND **w** ‘IN’).

balkon *mi* balcony. **na balkonie**

fotel *mi -a or -u* armchair. **w fotelu**

jadalnia *f* dining room. **w jadalni**

komputer *mi -a* computer. **na komputerze**

krzesło *n* chair. **w krześle**

kuchnia *f* kitchen. **w kuchni**

lampa *f* lamp. **na lampie**

lodówka *f* refrigerator. **w lodówce**

łazienka *f* bathroom. **w łazience**

łóżko *n* bed. **w łóżku**

mikrofalówka *f* microwave. **w mikrofalówce**

obraz *mi* picture. **na obrazie**

piec *mi -a* stove. **w piecu**

piętro *n* floor. **na piętrze**

plakat *mi* poster. **na plakacie**

pokój *mi* room. **w pokoju**

półka *f* shelf. **na półce**

pralka *f* washing machine. **w pralce**

radio *n* radio

regał *mi* bookcase. **w regale**

sauna *f* sauna. **w saunie**

segment *mi* wall unit

stereo *n indecl* stereo

stół *mi* table. **na stole**

stolik *mi* end-table. **na stoliku**

sypialnia *f* bedroom. **w sypialni**

szafa *f* wardrobe, closet. **w szafie**

taboretka *f* stool. **na taboretce**

tapczan *mi -a* day-bed, futon. **na tapczanie**

telefon *mi* telephone

telewizor *mi -a* television set

video *n indecl* video

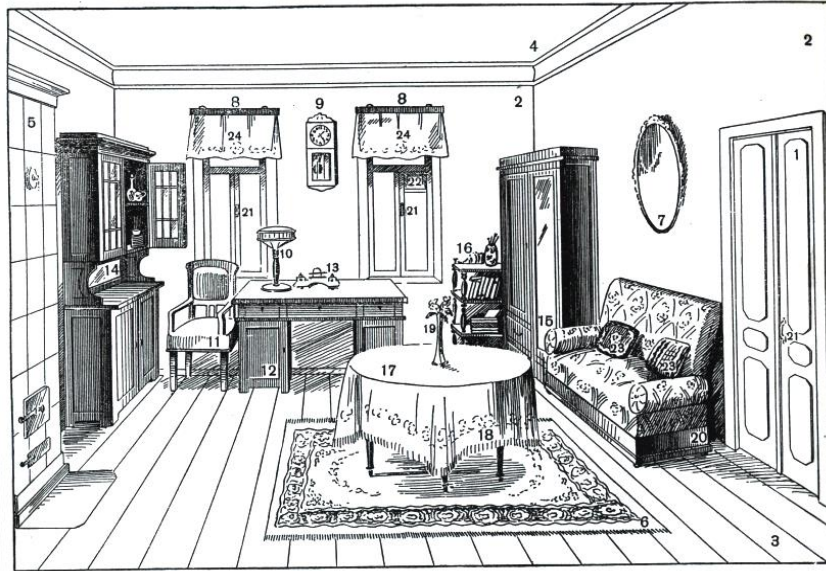
Exercise: give the Nominative/Accusative plural of the above nouns.

balkon: **balkony**

fotel: **fotele**

krzesło: **krzesła**

mieszkanie apartment. w mieszkaniu

biurko desk, **na biurku**; **drzwi** door (plural form), **dywan** rug, **firanki** curtains, **fotel** armchair, **kałamarz** ink-stand, **kanapa** sofa, **klamka** door handle, **kredens** credensa (china cabinet), **kwiat** flower, **lampa** lamp, **lufcik** vent window, **lustro** mirror, **obrus** tablecloth, **piec** stove, **podłoga** floor, **na podłodze**; **poduszka** pillow, **regał** bookshelf, **stół** table, **na stole**; **sufit** ceiling, **szafa** wardrobe, **ściana** wall, **na ścianie**; **wazon** vase, **zastona** zastony shade(s), **zegar** clock.

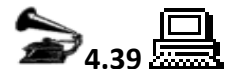
ĆWICZENIA 4.E.

4.40. Describe the room in the above apartment, making use of the given words and locative verbs and other phrases (**na stole** on the table, **na prawo** on the right, etc.).

4.41. **który** which and **każdy** every. Use different adjectives. Here are some suggestions: **modny** stylish, **nowoczesny** modern, **oddzielny** separate, **własny** one's own; think of others on your own.

dom, kuchnia: a. **Który dom** ma **dużą kuchnię**? Which house has a large kitchen?
b. **Każdy dom** ma **dużą kuchnię**. Every house has a large kitchen.

mieszkanie, łazienka; pokój, lampa; kobieta, parasolka; dom, sypialnia; mężczyzna, krawat;
dziecko, plecak; uniwersytet, biblioteka; rodzina, p(ie)s; osoba, gazeta; sypialnia, łóżko;
mieszkanie, balkon; kuchnia, piec-stove; student, komputer; dziewczyna, koń.

4.42. Give the question that the statement answers:

Chcę kupić nową koszulę. **Jaką koszulę chcesz kupić?**

- a. Czytam gazetę i czekam.
- b. Czekam na Marię Czyżewską.
- c. Jan Czyżewski żyje i pracuje w Poznaniu.
- d. Chcę kupić jakieś ubranie.
- e. Mam własną gazetę.
- f. Nie wiem, gdzie jest twoja gazeta.
- g. Nie, mam nowe mieszkanie.
- h. Mieszkanie jest dość duże, i bardzo wygodne.
- i. W mieszkaniu jest duży i mały pokój, sypialnia i kuchnia.
- j. Każde mieszkanie ma nowoczesną łazienkę.

4.43. Sentence pairs based on the conversations. Translate into Polish. Try to develop some exchanges into full conversations.

1. Do you have my backpack?
No, I have my own.

7. I wonder where my dog is?
I don't have any idea.

2. Do you have my book?
No, I have my own.

8. I want to buy a new shirt.
What kind of shirt do you want to buy?

3. Do you have my cat?
No, I have my own.

9. I want to buy a new suit.
What kind of suit do you want to buy?

4. I'm waiting for someone.
Who(m) are you waiting for?

10. I want to buy a new dog.
What kind of dog do you want to buy?

5. Who(m) are you waiting for?
I'm waiting for Maria Czyżewska.

11. What kind of necktie do you want to buy?
A new and fashionable one.

6. Do you remember Jan Czyżewski?
Yes, I remember him well.

12. Buy that blouse. It's very stylish.
No, it doesn't appeal to me.

13. I have a new apartment.
That's wonderful.

Yes, I have one brother and one sister.

14. Is your new apartment large?
It's rather large.

23. What is your brother's name?
His name is Franek.

15. Does your new apartment have a bathroom?
Every apartment has a bathroom.

24. What does your sister do?
She's still in school.

16. Is your new apartment comfortable?
It's very comfortable.

25. What does your brother do?
He works as an engineer.

17. My new apartment has a kitchen.
Does it also have a bedroom?

26. Do you want to meet my colleague (m/f)?
I'll gladly meet him/her.

18. What are you doing?
I'm reading the newspaper.

27. Do you want to meet Tomek Modrak?
Which one is that?

19. Do you know Marek Kruk?
Of course I know him.

28. Do you want to meet Teresa Modrak?
Which one is that?

20. Do you remember Jadzia Czorsztyńska?
Of course. What's up with her?

29. Teresa is the one in the green sweater.
Then I'll gladly meet her.

21. What is your brother doing now?
He lives and works in Lublin.

30. Do you want to meet my friend?
Yes, I'll gladly meet any friend of yours.

22. Do you have a brother?

4.44. *Here are some mistakes made in the past by students on some of this lesson's exercises. Identify and correct them:*

1. *Ciekaw jestem, gdzie jest mojego psa.
2. *Czytam artykuł i czekam na koleżankę.
3. *Czy znasz mojego kolega?
4. *Czy masz moja torebka?
5. *Nie, mam własny pióro.

6. *Chcę kupić nowa i ładna czapka.
7. *Lubię każdego twoje dziecko.
8. *Czy znasz tego mężczyznę?
9. *Czy pamiętasz pan Zieliński?
10. *Chcę przeczytać każda twoja książka.

11. *Czy pamiętasz Janusz?
12. *Czekam na ją.
13. *Chcę przeczytać każdy twój opowiadanie.
14. *Chce kupić nowa marynarkę.
15. *Czytam jakiś czasopismo.
16. *Każdą kobietę ma parasol.
17. *Każdego mężczyznę ma krawat.
18. *On ma jakąś marynarkę.
19. *Czekam na jego.
20. *Chcesz poznać Tomek?
21. *Co jest twój brat robi?

22. *Czy znasz mój kolegę.
23. *Jaka marynarka chcesz kupić?
24. *Jak ci się podoba tę koszulę?
25. *Czy on ma swój czapka?
26. *Chcesz poznać Teresa Modrak?
27. *Czy pamiętasz Jadzię Czorszyńska?
28. *Czy pamiętasz Jana Zielińska.
29. *Co robi twojego brata?
30. *Co robi twoją siostra?
31. *Jaki pies chcesz kupić?
32. *Ojca jest jeszcze w pracy.

4.45. Fill in the blanks.

1. **Brat już pracuje --- inżynier.**
as
2. **Chcesz poznać ---?**
my colleague?
3. **Chcę kupić ---.**
some kind of shirt
4. **Chętnie go (ją) ---.**
I'll meet
5. **---, gdzie jest mój parasol.**
I wonder
6. **Czekam na ---.**
Jan Czyżewski (Janina Czyżewska)
7. **Czy mieszkanie ma ---?**
a bathroom
8. **Czy widzisz ---?**
my dog
9. **Czy znasz ---?**
him (her)
10. **Czytam gazetę i czekam na ---.**
someone
11. **Dobry ---.**
idea
12. **--- sukienkę chcesz kupić?**

- What kind of
13. **Jaki pasek ---?**
do you want to buy
 14. **--- mieszkanie ma łazienkę.**
Every
 15. **Kup --- bluzkę.**
that (over there)
 16. **Kup mi --- bluzkę.**
some sort of
 17. **Lubię --- twojego kolegę.**
every
 18. **Mieszkanie ma sypialnię i ---.**
a kitchen
 19. **Mam --- siostrę i --- brata.**
older, younger
 20. **Mam --- książkę.**
my own
 21. **Na --- czekasz?**
whom
 22. **Nie mam ---.**
any idea
 23. **Oczywiście, ---.**
I remember him

4. LEKCJA CZWARTA

24. **On pracuje tam ---.**
in a bank
25. **Ona obecnie mieszka ---.**
in Poznan
26. **Siostra jest jeszcze ---.**
in school
27. **W rogu --- lampa.**
is standing
28. **Chcę kupić ---.**
that blouse
29. **Czekam na ---.**
my colleague
30. **Czy pamiętasz ---?**
my brother
31. **Czy to jest ---?**
the same cat
32. **Czytam ---.**
your every letter
33. **Dobrze pamiętam ---.**
that night
34. --- **chcesz kupić?**
What kind of cat
35. --- **chcesz kupić?**
What kind of chair
36. **Jola ma --- twarz.**
an interesting
37. --- **muzeum jest interesujące.**
Every
38. --- **koszulę wolisz?**
Which
39. --- **konia wolisz?**
Which
40. **Mam --- marynarkę.**
one
41. **Mam --- syna.**
one
42. **Mam --- mieszkanie.**
one
43. **On ma --- dom.**
his (own)
44. **Pamiętam ---.**
your acquaintance
45. **Podoba ci się ---?**
that blouse
46. **To jest --- budynek.**
some sort of
47. **To jest --- muzeum.**
some sort of
48. **Widzę --- kobietę.**
some sort of
49. **Widzę --- człowieka.**
some sort of
50. **Widzę --- mysz (f.).**
the same
51. **Widzę --- zwierzę.**
the same
52. **Wolę --- powieść.**
a different
53. **Wolę --- psa.**
another
54. **Znam --- mężczyznę.**
every
55. **Znam ---.**
your sister
56. **Podoba mi się ---.**
your sister

brakujące wyrazy

MINI-LEKCJA 4: LICZBA MNOGA *The Nominative-Accusative Plural of Nouns and Adjectives*
(Preview of Lesson 10)

For all nouns except for those referring to male persons, the Nominative and Accusative plural forms are the same (for male persons, the Accusative plural is like the Genitive plural (Lesson 12)). Here is what one needs to know in order to form the Nominative/Accusative plural of non-masculine personal nouns.

1. Neuter nouns form the NApl in **-a**: **drzewo drzewa** *tree(s)*, **mieszkanie mieszkania** *apartment(s)*, **muzeum muzea** *museum(s)*. Special types: **imię imiona** *name(s)*, **zwierzę zwierzęta** *animal(s)*. Exceptional: **dziecko dzieci** *child(ren)*, **oko oczy** *eye(s)*, **ucho uszy** *ear(s)*.

For masculine non-personal and feminine nouns, you will want to review the ‘hard’ and ‘soft’ consonants; see **Mini-lekcja 3**.

2. Masculine NON-PERSONAL and feminine nouns, personal or otherwise, form the NApl by adding **-y/i** to ‘hard’ consonants (choose **i** after **k** and **g**) and by adding **-e** to ‘soft’ consonants’ (**b’, c, cz, ć, dz, dź, j, l, m’, ń, p’, rz, ś, sz, w’, ź, ż**): **zeszyt zeszyty** *notebook(s)*, **ołówek ołówki** *pencil(s)*, **dziewczyna dziewczyny** *girl(s)*, **książka książki** *book(s)*, **hotel hotele** *hotel(s)*, **koń konie** *horse(s)*, **ulica ulice** *street(s)*. Soft labial consonants (**b’, p’, m’, w’**) do not exhibit softness at the end of a word. They can only be recognized after an ending has been added to them: **karp karp, pl karpie** “karp’e”; **żółw żółwie** “żółw’e”.

3. Feminine nouns not ending in **-a** take either **-y/i** or **-e**; one simply has to learn what the plural is: **mysz mysze** *mouse (mice)*, **noc noce** *night(s)*, **rzecz rzeczy** *thing(s)*, **powieść powieści** *novel(s)*, **twarz twarze** *face(s)*. Feminine nouns ending in **-ość** always take **-i**: **kość kości** *bone(s)*.

4. ADJECTIVES. The NApl ending of the adjective is **-e** (**-ie** after **k** and **g**). This ending is the same as the neuter singular adjective ending: **dobre, drogie, moje**, etc.

THE PLURAL AFTER 2, 3, 4. The plural is used after the numbers 2 **dwa** (f. **dwie**), 3 **trzy**, 4 **cztery** (higher numbers take the Genitive plural, covered in Lesson 12): **dwa pokoje** *two rooms*, **dwa krzesła** *two chairs*, **dwie ulice** *two streets*, **trzy drzewa** *three trees*, **cztery rzeczy** *four things*.

Exercise. Practice forming the plural of the names for animals given in section 4.C. Use them with numbers 2, 3, 4. Examples:

koń: dwa konie *two horses*. **ślimak: trzy ślimaki** *three snails*. **wąż: cztery węże** *four snakes*

Konwersacje uzupełniające

A. Mam problem

- Mam problem.	<i>I have a problem.</i>
- Jaki?	<i>What sort?</i>
- Przeprowadzam się.	<i>I'm moving.</i>
- Cóż to za problem?	<i>What sort of problem is that?</i>
- Moje nowe mieszkanie jest bardzo małe, i
Nie wiem, gdzie umieszczę wszystkie
moje książki.	<i>My new apartment is very small, and I don't
know where I'll fit all my books.</i>
- Wyrzuć je.	<i>Throw them out.</i>
- Wyrzucić książki? Nigdy.	<i>Throw out books? Never</i>

B. Prawie wszystko

- Kto gotuje w twoim domu?	<i>Who cooks in your house?</i>
- Zazwyczaj mama gotuje, ale czasami jej
pomagam.	<i>My mom usually cooks, but I sometimes
help her.</i>
- Czy ona dobrze gotuje?	<i>Does she cook well?</i>
- Chyba tak. W każdym razie nikt nie
narzeka.	<i>I suppose so. In any case no one complains.</i>
- Co ona najlepiej gotuje?	<i>What does cook best?</i>
- Prawie wszystko.	<i>Almost everything.</i>

C. Inny kolor

- Jak ci się podoba ta bluzka?	<i>How does this blouse appeal to you?</i>
- Bluzka może być, ale wolę inny kolor.	<i>The blouse is O.K., but I prefer a different
color.</i>
- Jaki kolor na przykład?	<i>What color, for example?</i>
- Każdy, tylko nie ten żółty.	<i>Any color, just not that yellow one.</i>
- Szkoda, bo ten żółty akurat mi się podoba.	<i>Too bad, because precisely that yellow one
appeals to me.</i>

D. Ta stara szmata

- Podoba mi się twoja sukienka. Świetnie w niej wyglądasz.	<i>I like your dress. You look great in it.</i>
- Ta stara szmata? Mam ją od lat.	<i>This old rag? I've had it for years.</i>
- Nie szkodzi. I tak jest ładna. Gdzie ją kupiłeś?	<i>It doesn't matter. Even so it's pretty. Where did you buy it?</i>
- Nawet nie pamiętam. Chyba na bazarze. Jeśli chcesz, podaruję ci.	<i>I don't even remember. Probably at an open-air bazaar. If you want, I'll give it to you as a present.</i>
- O nie, dziękuję.	<i>Oh, no thanks.</i>

E. Daniel Craig

-Jak pana ostrzyć?	<i>How would like me to cut your hair?</i>
-Na bardzo krótko, proszę. Tak jak Daniel Craig.	<i>Very short, like Daniel Craig.</i>
-Chce pan wyglądać jak Daniel Craig?	<i>You want to look like Danaiel Craig?</i>
-Tak, proszę.	<i>Yes, please.</i>
-Proszę pana, pan nie chce fryzjera, tylko chirurga plastycznego.	<i>My dear sir, you don't want a barber, but a plastic surgeon.</i>

ostrzyć ostrygę ostrzyżesz pf cut someone's hair.

F. W aptece

-Dzień dobry. Czy pani ma coś na ostry kaszel?	<i>Hello. Do you have something for a sharp cough?</i>
-Tak, jest taki syrop, ale na uporczywy kaszel on nie będzie zbyt skuteczny.	<i>Yes, there's this syrop, but for a stubborn cough it won't be very effective.</i>
-Ma pani coś skuteczniejszego?	<i>Do you have something more effective?</i>
-Owszem, mam, ale tylko na receptę.	<i>Of course I do, but only on a prescription.</i>
-Ale gdzie znajdę lekarza o tej porze?	<i>But where will I find a doctor at this hour?</i>
-Niech pani na razie kupi ten syrop, a jutro pani pójdzie do lekarza.	<i>Why don't you buy this syrop for the moment, and tomorrow you can go to the doctor.</i>

apteka *f* pharmacy. **w aptece**. A drugstore in Poland is literally just that. It distributes drugs over-the-counter and, mainly, prescription medications (**leki, lekarstwa**). It sometimes seems as though there is an **apteka** on every Polish street corner.

G. Moja pomyłka

- Przepraszam. myślę, że pan (pani) ma moją książkę.
- Chyba nie, ona jest moja.
- Nie, na pewno moja, bo moja miała dużą czerwoną plamę na okładce.
- Rzeczywiście, jest taka plama. Przepraszam, moja pomyłka. A co to jest ta plama? Wygląda okropnie.
- Keczup. <Krew.>

Excuse me sir (madam), I think you have my book.

I think not, it's mine.

No, for sure mine, because mine had a large red spot on the cover.

Indeed, there is such a spot. My mistake.

But what is that spot? It looks awful.

Ketchup. <Blood.>